

Forecast 2035

Verwachting van
het verblijfstoerisme
in Nederland

Over Forecast 2035

Voor je ligt Forecast 2035, de prognose van het verblijfstoerisme in Nederland tot en met 2035. Deze verwachting werd ontwikkeld door het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC), in samenwerking met het Centre of Expertise Leisure, Tourism and Hospitality (CELTH). Graag leggen we je uit hoe deze prognose tot stand kwam, wat de meerwaarde ervan is en hoe je de prognose in de praktijk kunt gebruiken.

Wat is Forecast 2035?

Forecast 2035 biedt inzicht in de verwachte ontwikkeling van verblijfstoerisme in Nederland vanuit verschillende herkomstmarkten. Het is een instrument dat op hoofdlijnen inzicht, richting en ondersteuning biedt bij strategische keuzes ten aanzien van bestemmingsmanagement. Demografische en economische ontwikkelingen in belangrijke markten spelen een cruciale rol in de toekomstige potentie voor bezoek aan Nederland.

Deze prognose is dan ook gebaseerd op nationale en internationale macro-economische, demografische en andere langetermijnfactoren, die gezamenlijk de ontwikkeling van bezoek aan Nederland in kaart brengen. Dit deden we op zowel nationaal niveau als per provincie en voor ieder relevante herkomstmarkt.

Deze prognose helpt beleidsmakers en andere betrokkenen om grip te krijgen op de uitdagingen en kansen die deze ontwikkelingen met zich meebrengen.

Wat is Forecast 2035 niet?

Hoewel Forecast 2035 waardevolle inzichten biedt, is het geen exacte voorspelling van toekomstige bezoekersaantallen. Langetermijnprognoses hebben nu eenmaal beperkingen. Ze houden bijvoorbeeld geen rekening met kortetermijnfactoren als wisselende weersomstandigheden, een spontante economische recessie, of onverwachte mondiale gebeurtenissen, zoals een pandemie.

Open deze PDF in Adobe Acrobat (Reader) voor de beste ervaring.
[Download eventueel hier de gratis Adobe Acrobat Reader.](#)

Hiernaast hebben beleidskeuzes van overheden, ondernemers en destiniemarketingorganisaties invloed op de aantrekkingskracht op specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld via gerichte marketingcampagnes. De impact van dit soort activiteiten namen we niet mee in Forecast 2035.

De cijfers en trends in Forecast 2035 laten zich hiermee vooral interpreteren als een indicatie van de algemene ontwikkeling.

Hoe gebruik je Forecast 2035?

De kracht van Forecast 2035 is de meerwaarde bij het schetsen van een strategisch beeld. De prognose helpt bij inzicht in de toekomstige kansen en uitdagingen voor toerisme, in een bepaalde provincie of in Nederland als geheel. Zo draagt Forecast 2035 bij aan onderbouwde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de inspanningen om bezoekers uit specifieke markten als Duitsland of België aan te trekken, of juist om te anticiperen op de groei van opkomende markten.

In combinatie met andere inzichten, zoals [het dashboard Impactmonitor Toerisme](#), [de CO2-impactrapportage](#), [de Arbeidsmarktmonitor](#) en doelgroepsegmentaties als [Glocalities](#), vormt Forecast 2035 een waardevol hulpmiddel voor integraal bestemmingsmanagement. Door de gegevens slim te benutten, kunnen we in Nederland samen bouwen aan toekomstbestendige bestemmingen op zo'n manier dat toeristen, ondernemers en bewoners er samen van profiteren.

Inleiding

NBTC publiceerde in 2018 een langetermijnprognose van het Nederlandse verblijfstoerisme. Deze verwachting maakte onderdeel uit van Perspectief 2030, de landelijke visie op toerisme in Nederland.

Deze visie maakte duidelijk dat internationale bezoeken aan Nederland tot 2030 zouden kunnen stijgen met minimaal 50 procent. Dit gegeven vormde destijds een belangrijk kader voor de nieuwe visie op bestemmingsmanagement en hiermee de duurzame ontwikkeling van bestemming Nederland.

In de zeven jaren die volgden, veranderde de reismarkt aanzienlijk. De coronapandemie drukte een flinke stempel en ook factoren als hoge inflatie en wisselende economische groei speelden een rol.

NBTC brengt daarom in samenwerking met CELTH een vernieuwde prognose uit van het verblijfstoerisme in Nederland. Deze vooruitblik biedt inzicht in de ontwikkeling van het aantal verwachte verblijfsgasten uit binnen- en buitenland tot en met 2035.

Ten opzichte van eerdere prognoses specificeren we meer herkomstmarkten, waaronder Spanje en Italië. Bovendien publiceren we voor het eerst groei-prognoses per provincie. Deze provinciale rapportages zijn beschikbaar in afzonderlijke factsheets.

Forecast 2035 vormt hiermee een belangrijke bouwsteen voor datagedreven regionale beleidskeuzes ten aanzien van bestemmingsmanagement, bestemmingsontwikkeling en focusmarkten.

De prognose werd gemaakt op basis van uitgebreide lokale en internationale data en vooruitzichten met betrekking tot toerisme, economie en bevolking. Ook vonden interviews plaats met provincies en internationale experts voor verdere verdieping. De volledige onderzoeksverantwoording is verderop in deze publicatie te vinden.

Belangrijkste vooruitzichten

12 miljoen meer verblijfsgasten in 2035

In 2035 verwachten we in Nederland in totaal 61 miljoen verblijfsgasten. Ten opzichte van 2023 is dit een groei van 12 miljoen gasten, ofwel 24 procent. Gemiddeld gaat het om een groei van 1 miljoen gasten per jaar.

Vakantie in eigen land populair

Het aantal verblijfsgasten uit eigen land groeit met 13 procent naar 33 miljoen. Deze groei is sterker dan werd verwacht in Perspectief 2030.

Spaanse markt komt op

Spanje is de sterkst opkomende herkomstmarkt met een verdubbeling van het aantal verblijfsgasten in ons land.

Internationaal bezoek zwakt af

Het aantal internationale aankomsten in 2035 wordt geschat op 28 miljoen (+39% t.o.v. 2023). Dit ligt onder de verwachting van Perspectief 2030. Het groeipad zwakt de komende jaren af voor de meeste landen.

Azië blijft sterke groeimarkt

De verhoudingen in intercontinentale aankomsten veranderen nu Azië Noord- en Zuid-Amerika nadert in aantallen verblijfsgasten.

Inhoud

Landelijke prognose van het
Nederlands verblijfstoerisme
in 2035

Provinciale prognoses van het
Nederlands verblijfstoerisme
in 2035

Onderzoeksverantwoording

Landelijke prognose van het Nederlands verblijfstoerisme in 2035

Verblijfsgasten in Nederland tussen 2012 en 2035

Nederland telt in 2035 naar verwachting 61 miljoen verblijfsgasten. Dit zijn 12 miljoen meer gasten dan in 2023 (+24%): gemiddeld 1 miljoen meer per jaar. Het aantal internationale gasten groeit met circa 8 miljoen en het aantal binnenlandse gasten met 4 miljoen. Naar verwachting komt 54 procent van het bezoek in 2035 uit eigen land en 46 procent uit het buitenland.

Binnenlandse verblijfsgasten

Het aantal gasten uit eigen land stijgt naar verwachting met 13 procent, van 29 miljoen in 2023 naar 33 miljoen in 2035. Opmerkelijk is dat het verwachte aantal van 31 miljoen gasten uit Perspectief 2030 waarschijnlijk al eerder wordt gerealiseerd: in 2027. Dit effect schrijven we toe aan de coronapandemie. De pandemie leidde tot een herontdekking van vakanties in eigen land. Met name in

2020, toen de meeste coronamaatregelen werden teruggedraaid, zorgde dit voor een versnelde groei van het aantal binnenlandse verblijfsgasten.

De verwachting is dat het binnenlands verblijfstoerisme tot aan 2035 geleidelijk doorgroeit met een gemiddelde van 1 procent per jaar (2012-2019: 3%). Dit loopt redelijk in de pas met de verwachte economische groei tot aan

2028 (*bron: CPB*) en volgt het beeld van de Vakantie Sentiment Monitor (*bron: NBTC*). Deze liet in recente jaren onder Nederlanders al een vrij stabiele intentie zien om op vakantie te gaan in eigen land. Het imago van vakantie in eigen land is intussen verder verbeterd. Hiernaast kiezen Nederlanders bij extreme weerscondities in het buitenland vaker voor een vakantie in eigen land.

Internationale verblijfsgasten

Het aantal internationale aankomsten in 2035 wordt geschat op 28 miljoen. Vergeleken met 2023 is dit een stijging van 39 procent. Tegelijkertijd is hier sprake van een bijstelling naar beneden. In Perspectief 2030 werden voor 2030 ten minste 29 miljoen verblijfsgasten verwacht. In de nieuwe prognose worden voor 2030 25 miljoen verblijfsgasten verwacht.

Dit is onder andere te relateren aan de volgende ontwikkelingen:

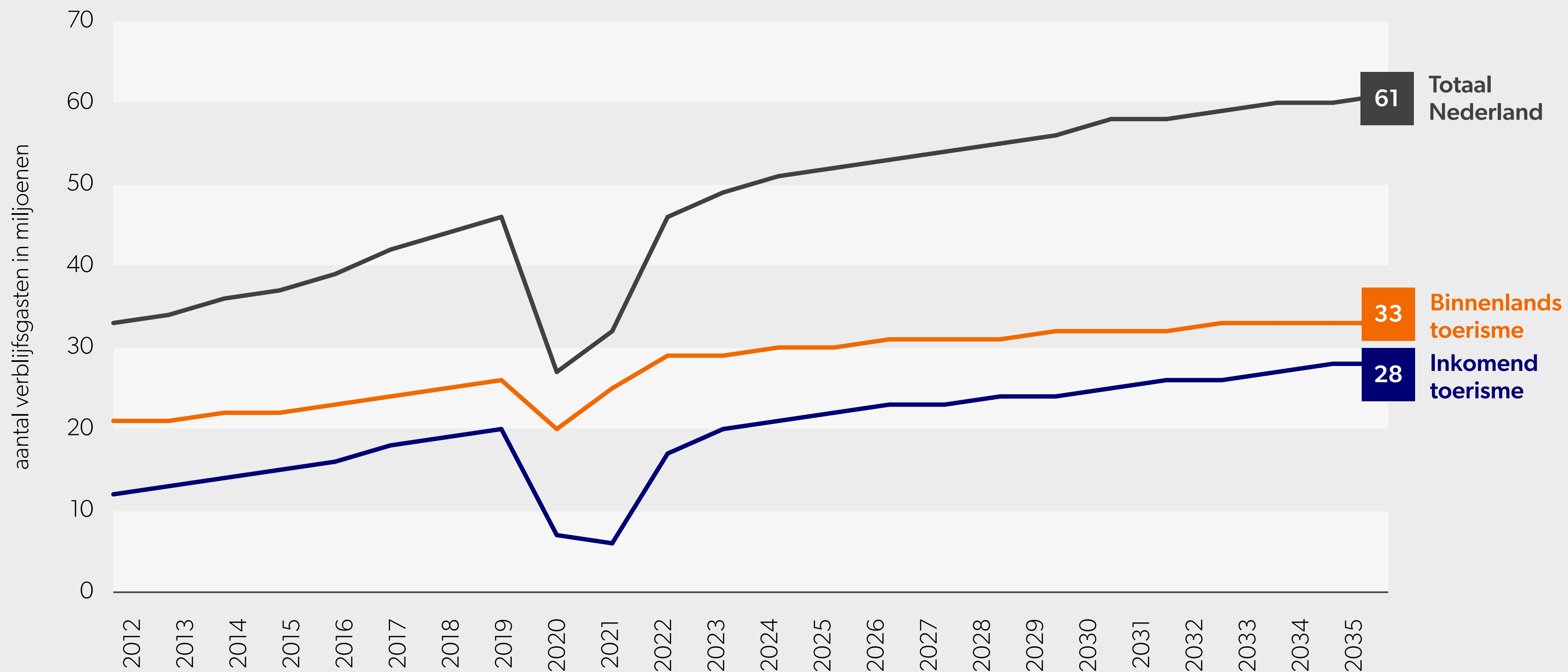
- Met alle reisbeperkingen zorgde de coronapandemie tussen 2020 en 2022 voor een sterke daling van het aantal internationale aankomsten. De totale internationale bezoeken in Nederland waren in 2023 alweer boven het niveau van pre-coronajaar 2019. De aankomsten uit sommige

regio's en landen herstellen echter later, zoals die uit de Verenigde Staten (in 2025), Azië (in 2027) en het Verenigd Koninkrijk (2033).

- De gemiddelde groei voor het totale aantal inkomende bezoeken tot en met 2035 bedraagt naar verwachting 3 procent per jaar. Dit is ruim lager dan vóór de coronapandemie (+7%), mede doordat er toen sprake was van meer economische voorspoed. Voor de komende vijf jaar is deze groei iets hoger ingeschat dan voor de periode daarna, mede gebaseerd op de genoemde resterende inhaaleffecten en betere economische verwachtingen. Voor de grootste herkomstmarkten blijft de inflatie redelijk stabiel: rond de 2 procent tot en met 2029. Dit speelt geen beperkende rol bij het inkomend toerisme (bron: IMF).

Totaal aantal verblijfgasten in Nederland, naar herkomstmarkt (in miljoenen)

Relevante marktfactoren per regio

Europa

Inkomend bezoek vanuit Europa groeit met 33 procent naar 22 miljoen verblijfs-gasten in 2035. Van alle Europese verblijfs-gasten in Nederland blijft meer dan de helft afkomstig uit buurlanden Duitsland en België. Wel zal het aandeel van deze traditionele herkomstmarkten licht afnemen door afzwakkende groei van aankomsten van verblijfs-gasten.

Duitsland en België

Met name voor Duitsland is het verwachte groeipad een stuk gematigder dan tot 2020 (destijds: 10% jaarlijkse groei). De gemiddelde jaarlijkse groei tussen 2023 en 2035 ligt op 1 procent. Dit leidt desondanks tot een aanzienlijke groei van ruim 900 duizend gasten en een totaal van 8 miljoen gasten in 2035.

Voor België geldt een verwachte toename van het aantal verblijfs-gasten van 860 duizend tot 2,6 miljoen. Hiermee blijft Nederland voor toeristen uit de buurlanden een geliefde bestemming.

Wel is voor Duitsland waarschijnlijk sprake van een dempende werking als gevolg van een aantal specifieke factoren.

- Van de zogenoemde G7-landen heeft Duitsland tot en met 2029 een van de laagste economische groeiverwachtingen (*bron: IMF*).
- De bevolkingsgroei in Duitsland stagneert en daalt vanaf 2035 zelfs. Hierdoor groeit het aandeel 67- tot 79-jarigen tot 2035 exponentieel, met enkele miljoenen (*bron: Destatis*). Vakantieparticipatie neemt doorgaans af naarmate de leeftijd vordert.

DACH-regio

Duitsland maakt samen met Oostenrijk en Zwitserland onderdeel uit van de DACH-regio. Dit gebied telt ruim 100 miljoen inwoners, waarvan het grote merendeel Duitstalig is. De verwachting is dat het aantal verblijfs-gasten in Nederland uit Oostenrijk en Zwitserland verdubbelt, naar bijna 1 miljoen in 2035. Dit wijst op een bredere potentie. De DACH-regio kan in 2035 goed zijn voor meer dan 40 procent van de aankomsten uit Europa.

Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk als herkomst-markt groeit naar verwachting met 33 procent tot 2,6 miljoen verblijfs-gasten. Dit aantal ligt niet veel hoger dan in topjaar 2019. Recente ontwikkelingen maken duidelijk dat de Britse reiziger gevoelig is voor de stijgende (hotel) prijzen. Ook de daling van het aantal

vluchten belemmert groei. Daarentegen groeit de Britse bevolking tot 2036 sterk: met circa 7 miljoen naar 74 miljoen. Daarom zou er toch sprake kunnen zijn van een versterkte groei.

Spanje en Italië

Bijna de helft (47%) van de groei van het aantal verblijfsgasten uit Europa komt uit andere landen dan de traditionele top 4 (Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk). Hierbij valt vooral Spanje op als groeimarkt. In 2035 kan het aantal verblijfsgasten uit dit land toenemen naar 1,6 miljoen. Dit is twee keer zoveel als in 2023. Spanje profiteert hierin waarschijnlijk van relatief goede economische prognoses tot en met 2029 (*bron: IMF*). Alleen Duitsland en België hebben in 2035 een sterkere absolute groei in aantal verblijfsgasten dan Spanje. Spanje kan voor Nederland het op vijf

na grootste herkomstland worden. Ook Italië behoort in de prognose bij de sterke groeiers met bijna 1 miljoen verblijfsgasten in 2035 (+75%).

Samen zijn Spanje en Italië naar verwachting goed voor 2,6 miljoen aankomsten in 2035: dit is gelijk aan het Verenigd Koninkrijk. Deze toename van gasten vanuit Zuid-Europa is deels te verklaren vanuit een groeiende voorkeur voor Noord-Europese bestemmingen met een milder klimaat. Een recent rapport van de European Travel Commission (ETC) toonde al aan dat 27 procent van Europese reizigers bij extreem weer kiest voor een bestemming met een koeler en milder klimaat. Met zijn kustgebieden en steden voorziet Nederland goed in deze behoefte, in elk geval in de zomerperiode.

Azië en Noord- en Zuid-Amerika

Op de intercontinentale markt blijven de Verenigde Staten veruit het grootste herkomstland. Bij een aantrekkende zakelijke reismarkt kunnen aankomsten vanuit de VS tot 2035 groeien met 28 procent naar bijna 2 miljoen gasten. Uit geheel Noord- en Zuid-Amerika gaat het dan om 2,8 miljoen aankomsten. Vanuit Azië komen in 2035 naar verwachting 2,4 miljoen verblijfsgasten naar Nederland. Dit is 1,3 miljoen meer dan in 2023. Hiermee komt Azië dichtbij Noord- en Zuid-Amerika (in 2023 was de verhouding 2:1).

Bijna een kwart van de Aziatische bezoekers is afkomstig uit China. Deze herkomstmarkt viel ver terug tijdens de coronapandemie en de groei verloopt sindsdien langzamer dan voorheen.

Het aantal aankomsten uit 2019 wordt waarschijnlijk pas weer geëvenaard in 2033, ondanks het feit dat er geen noemenswaardige reisbeperkingen meer zijn. Met name het aantal groepsreizen, het segment dat voor de grootste volumes zorgde, herstelt langzaam. Ook ligt de focus nog steeds op korte-afstandsreizen binnen het eigen continent. Bovendien zijn de economische vooruitzichten voor China minder rooskleurig dan voorheen met een geprojecteerde groei van 3 tot 4 procent in de komende vijf jaar (*bron: IMF*).

De economie van India daarentegen groeit tweemaal sneller (*bron: IMF*) en de reisbestedingen van Indiërs groeien volgens Tourism Economics mee. India wordt hiermee waarschijnlijk een meer voorname herkomstmarkt.

Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor Nederland (verblijfsgasten x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal landen	45.916	49.404	57.527	61.155	11.751	24%
Binnenlands toerisme	25.787	29.100	32.197	33.010	3.910	13%
Totaal buitenland	20.129	20.304	25.330	28.146	7.842	39%
Europa (exclusief Nederland)	16.051	16.669	20.283	22.145	5.476	33%
Duitsland	6.175	7.134	7.839	8.057	923	13%
België	2.507	2.490	3.121	3.352	862	35%
Verenigd Koninkrijk	2.402	1.937	2.191	2.573	636	33%
Frankrijk	963	974	1.283	1.430	456	47%
Europa overig	4.005	4.133	5.849	6.733	2.600	63%
Spanje	529	814	1.160	940	826	101%
Italië	623	538	761	1.640	402	75%
Zwitserland	303	337	479	669	332	98%
Denemarken	166	161	249	316	155	97%
Oostenrijk	201	193	258	361	168	87%
Amerika	2.181	2.121	2.627	2.832	711	34%
Verenigde Staten	1.564	1.525	1.807	1.952	420	28%
Azië	1.473	1.095	1.820	2.402	1.307	119%
China	369	184	408	473	289	158%
Australië en Oceanië	237	265	290	343	78	30%
Afrika en Midden-Oosten	187	155	310	423	268	173%

Provinciale prognoses van het Nederlands verblijfstoerisme in 2035

Inhoud

Provinciale prognoses
van het Nederlands
verblijfstoerisme in 2035

Drenthe

Noord-Brabant

Flevoland

Noord-Holland

Fryslân

Overijssel

Gelderland

Utrecht

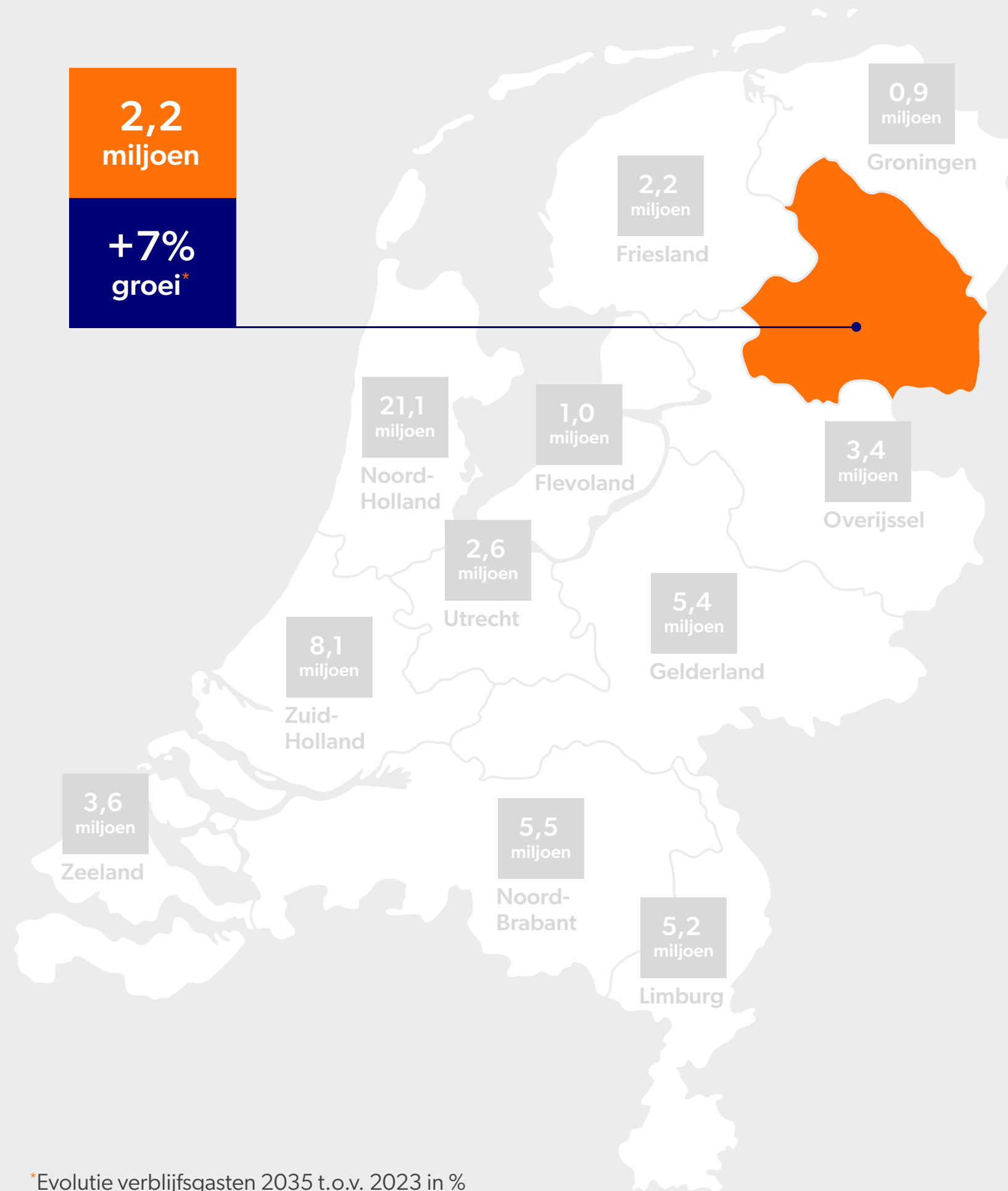
Groningen

Zeeland

Limburg

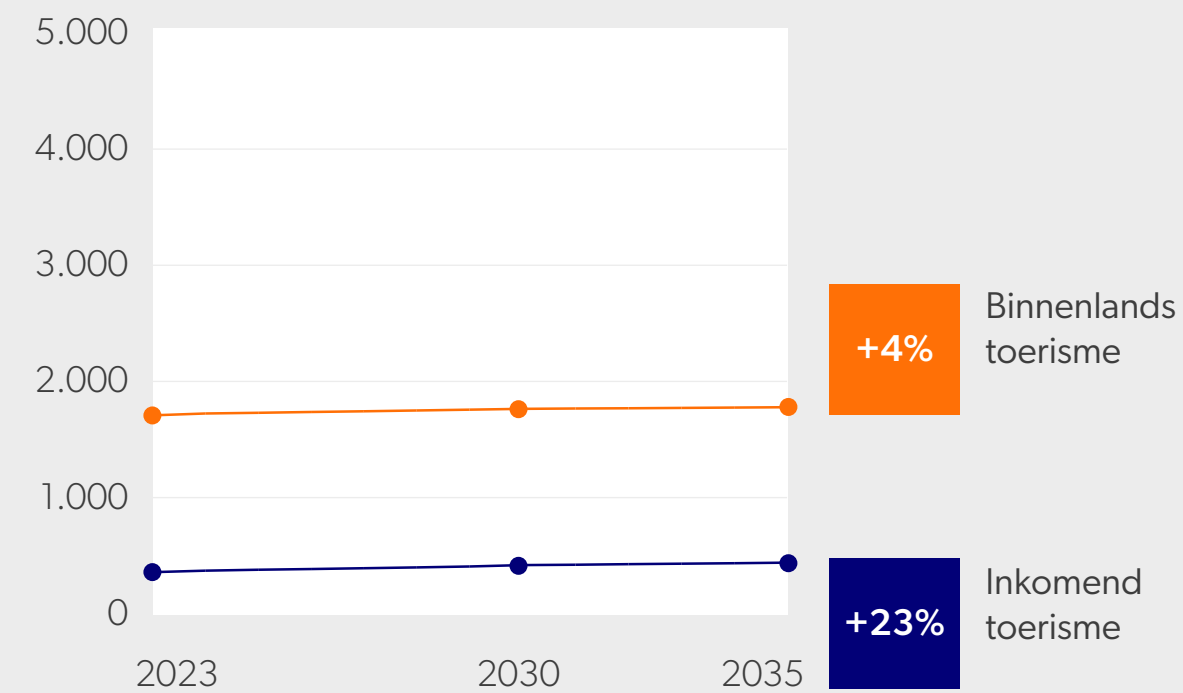
Zuid-Holland

Drenthe 2035

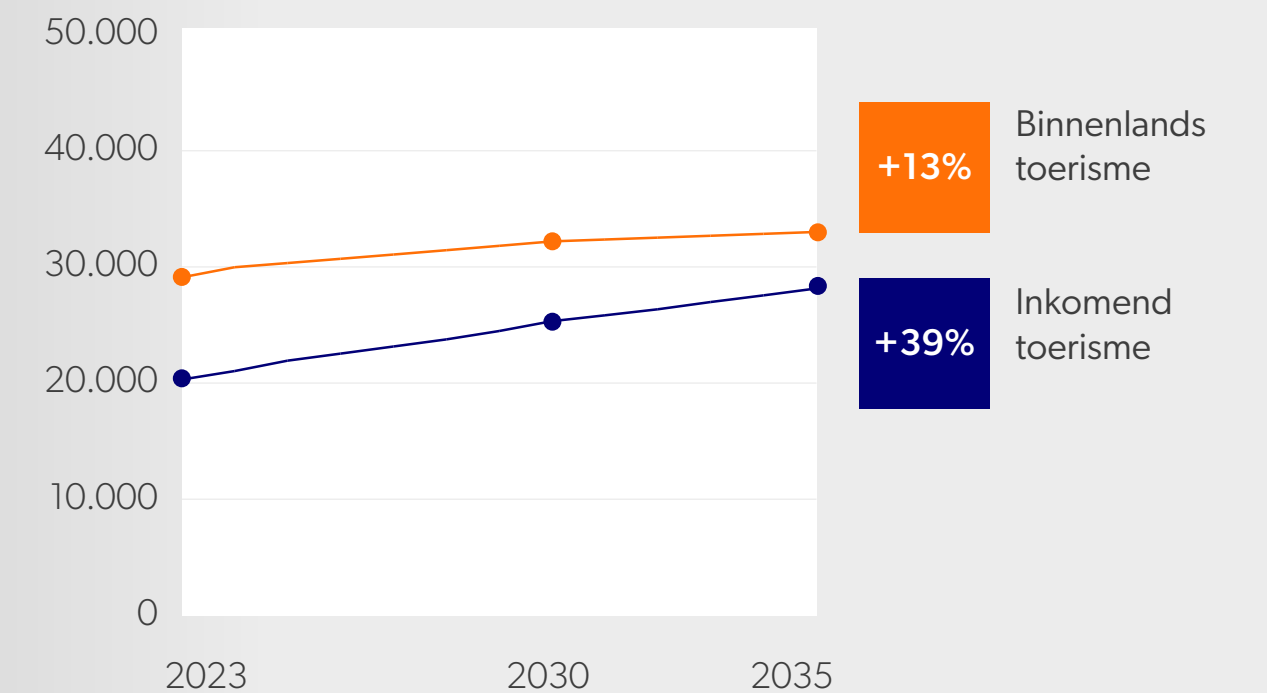
2,2
miljoen+7%
groei*

*Evolutie verblijfgasten 2035 t.o.v. 2023 in %

Lange termijn prognose gasten in Drenthe (× 1.000)

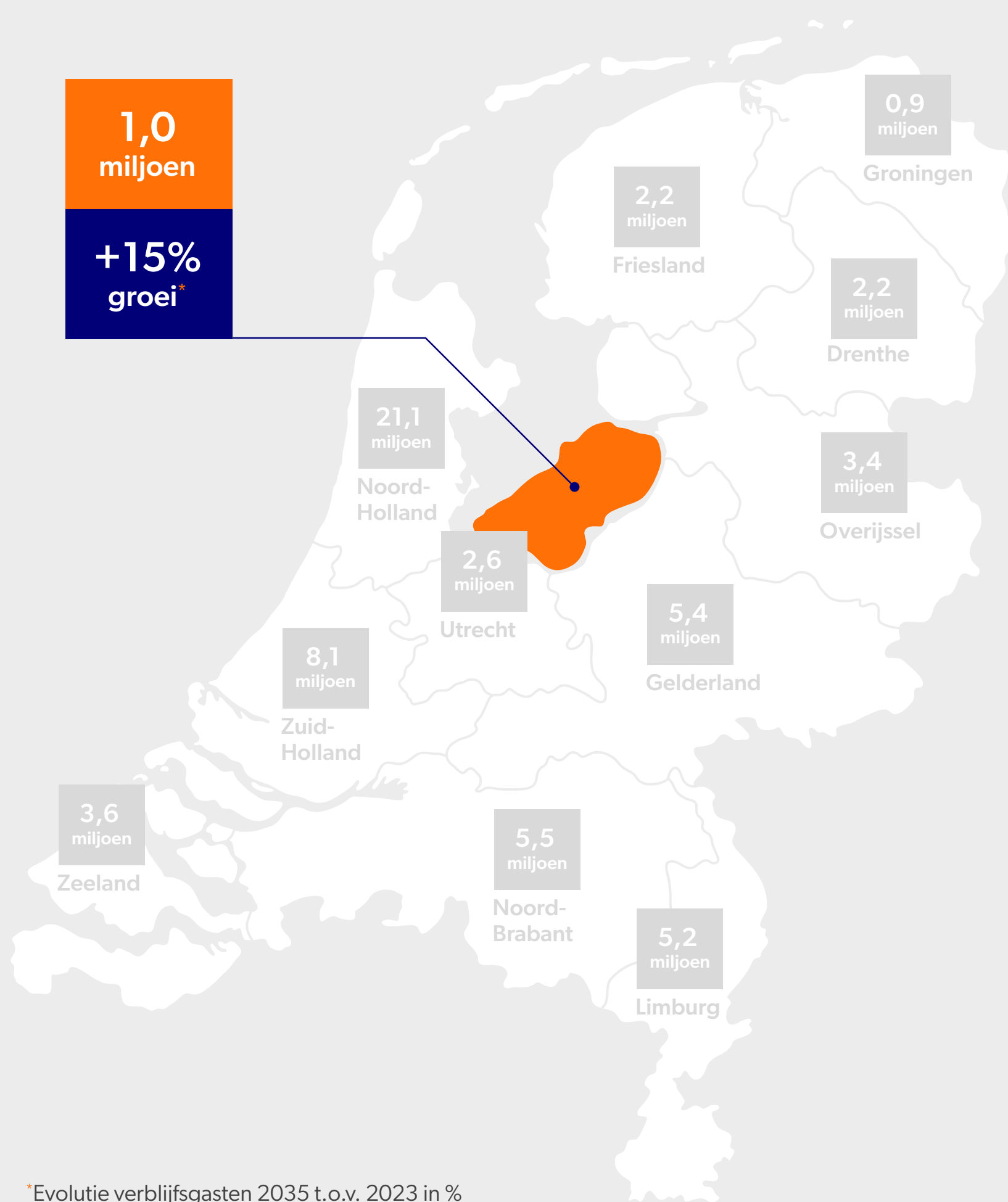
Lange termijn prognose gasten in Nederland (× 1.000)

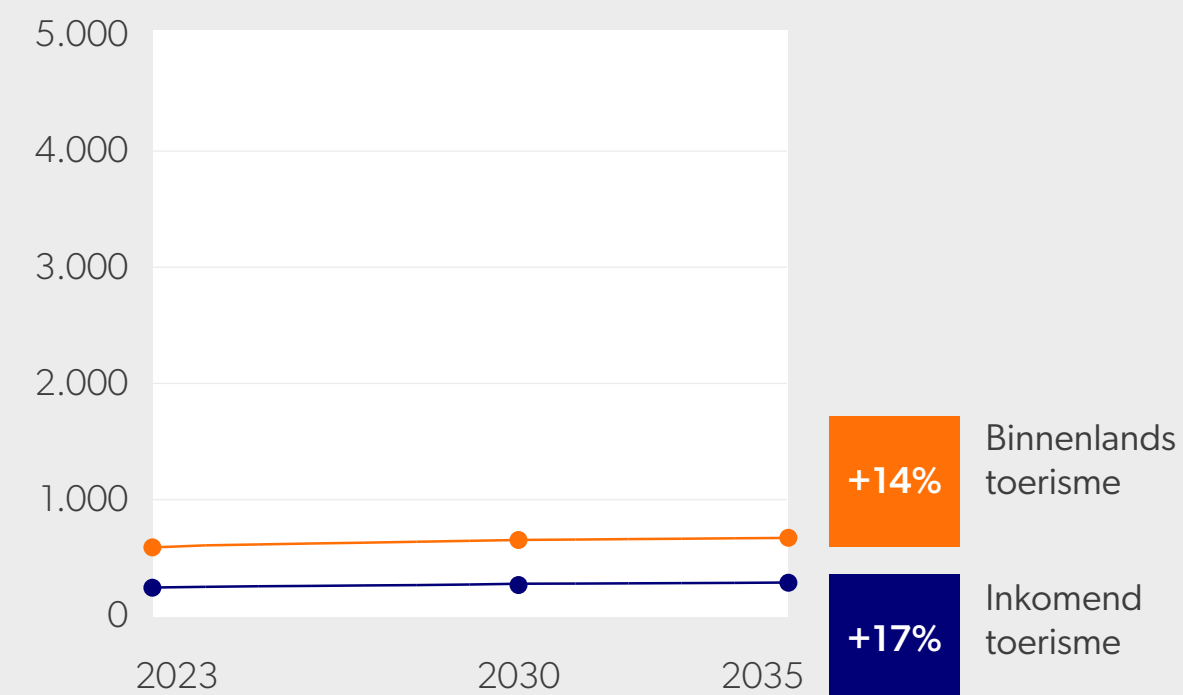
Ontwikkeling aantal verblijfgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Drenthe (× 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	1.963	2.066	2.183	2.218	152	7%
Binnenlands toerisme	1.649	1.708	1.764	1.778	70	4%
Inkomend toerisme	313	358	419	440	82	23%
Duitsland	207	263	295	304	41	16%
België	53	53	70	76	23	43%

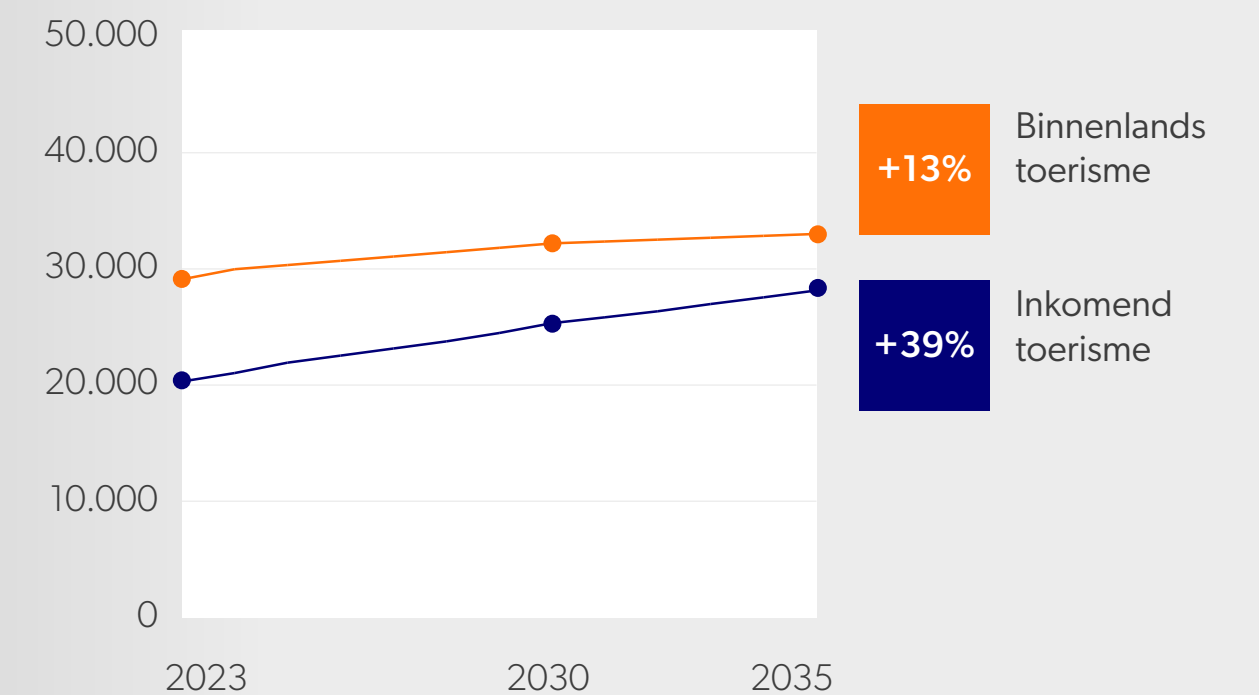
Flevoland 2035

Lange termijn prognose gasten in Flevoland (x 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

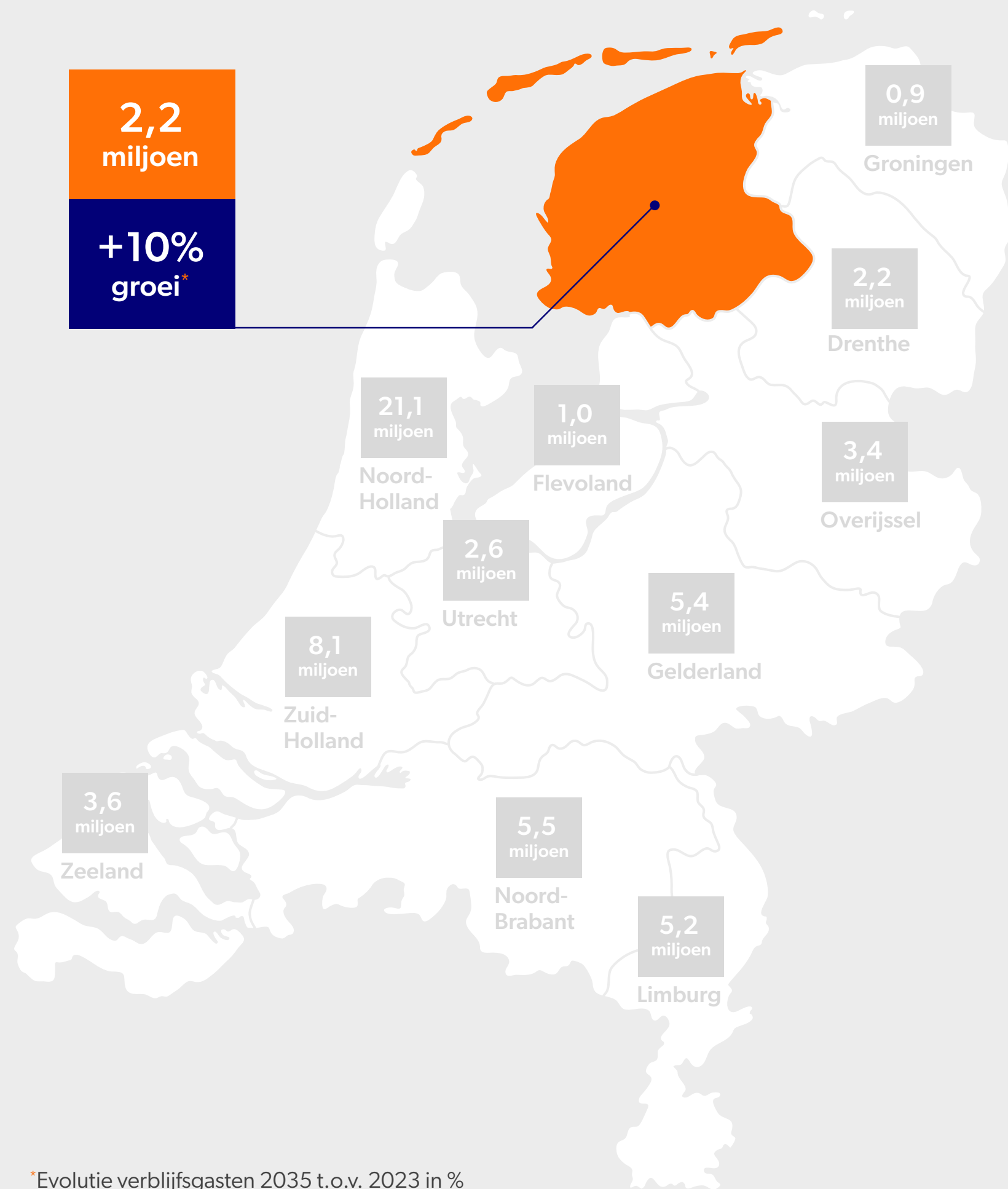

Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Flevoland (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	661	831	929	956	125	15%
Binnenlands toerisme	440	588	653	670	82	14%
Inkomend toerisme	221	243	276	286	43	17%
Duitsland	106	135	147	151	16	11%
België	32	35	38	40	5	13%
Verenigd Koninkrijk	14	11	12	14	3	23%
Frankrijk	13	13	17	19	6	46%

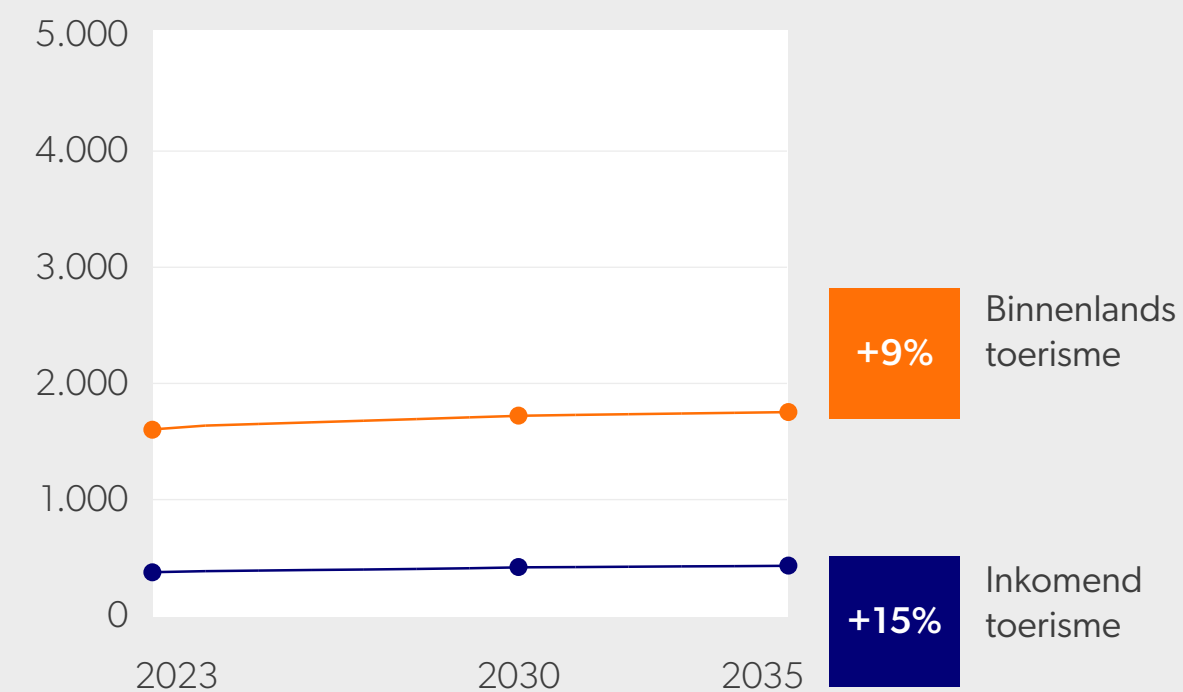
Fryslân 2035

2,2 miljoen
+10% groei*

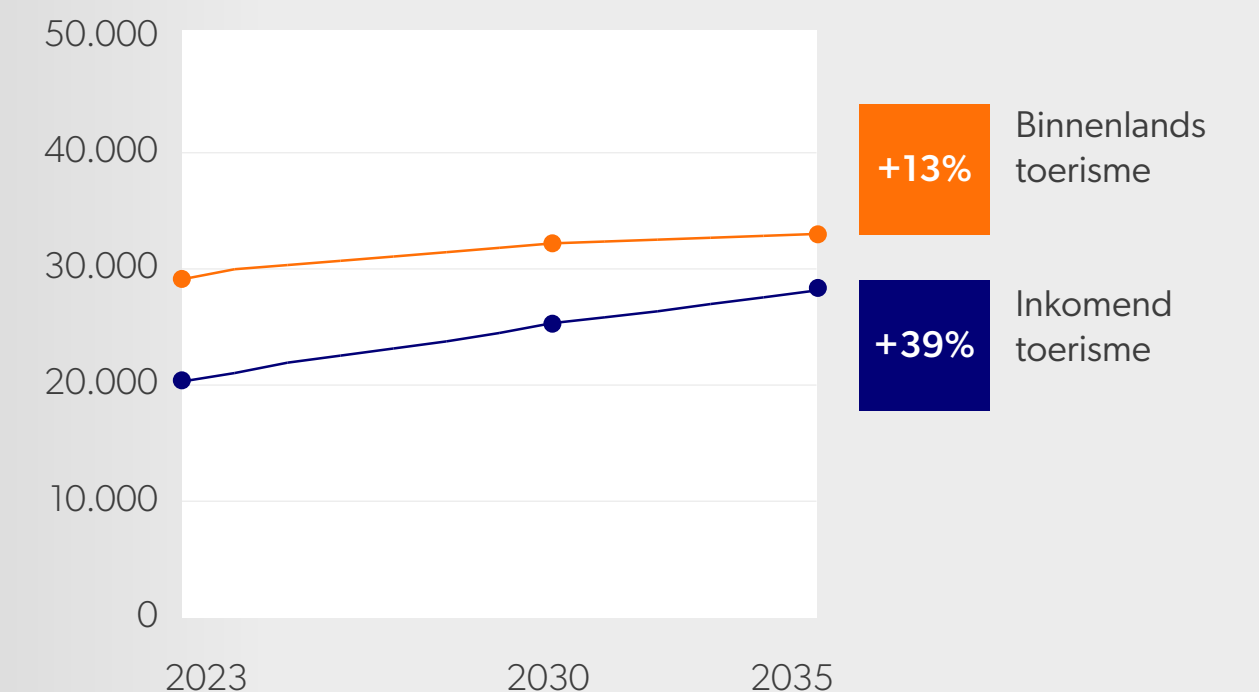

*Evolutie verblijfsgasten 2035 t.o.v. 2023 in %

Lange termijn prognose gasten in Fryslân (x 1.000)

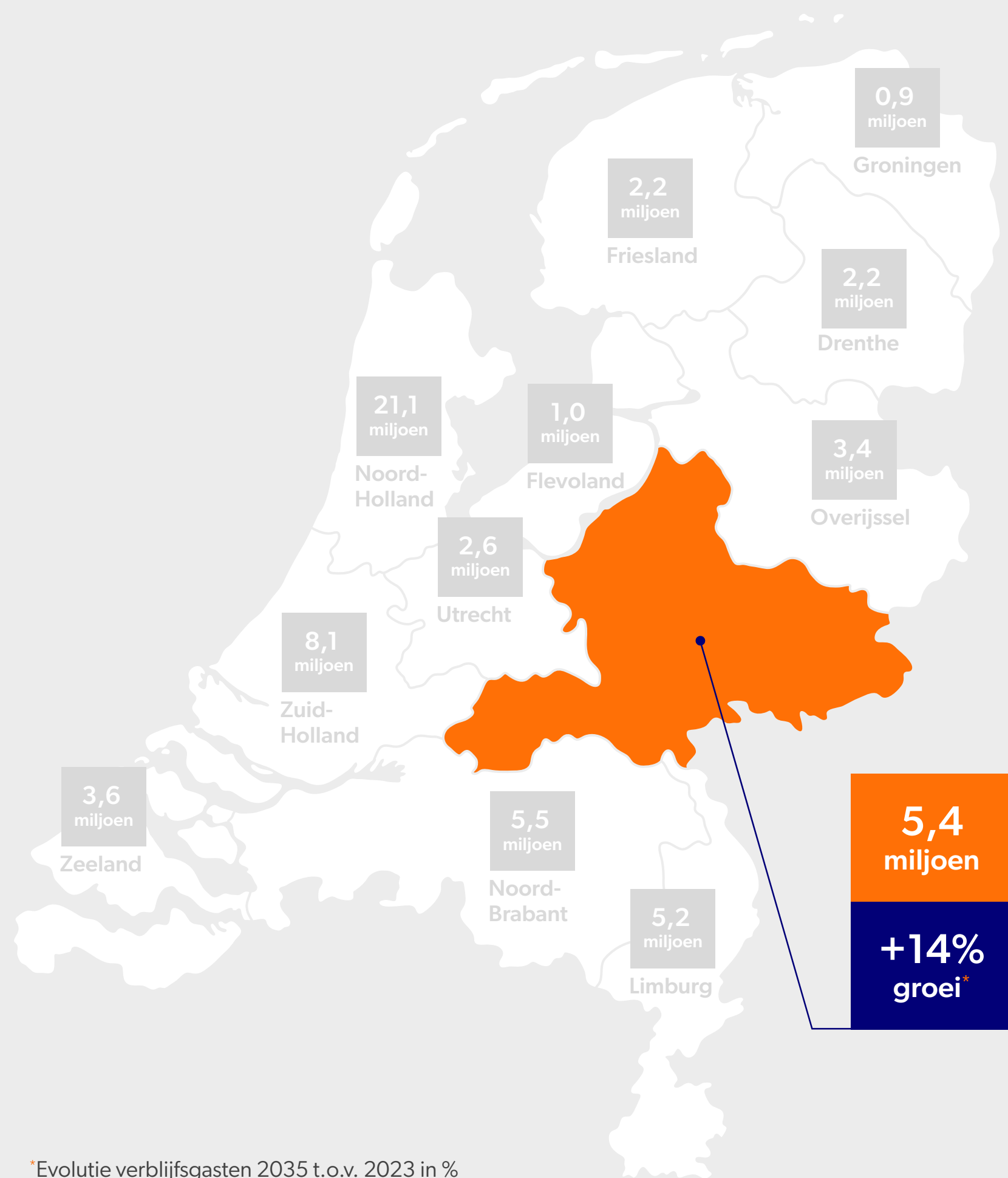
Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

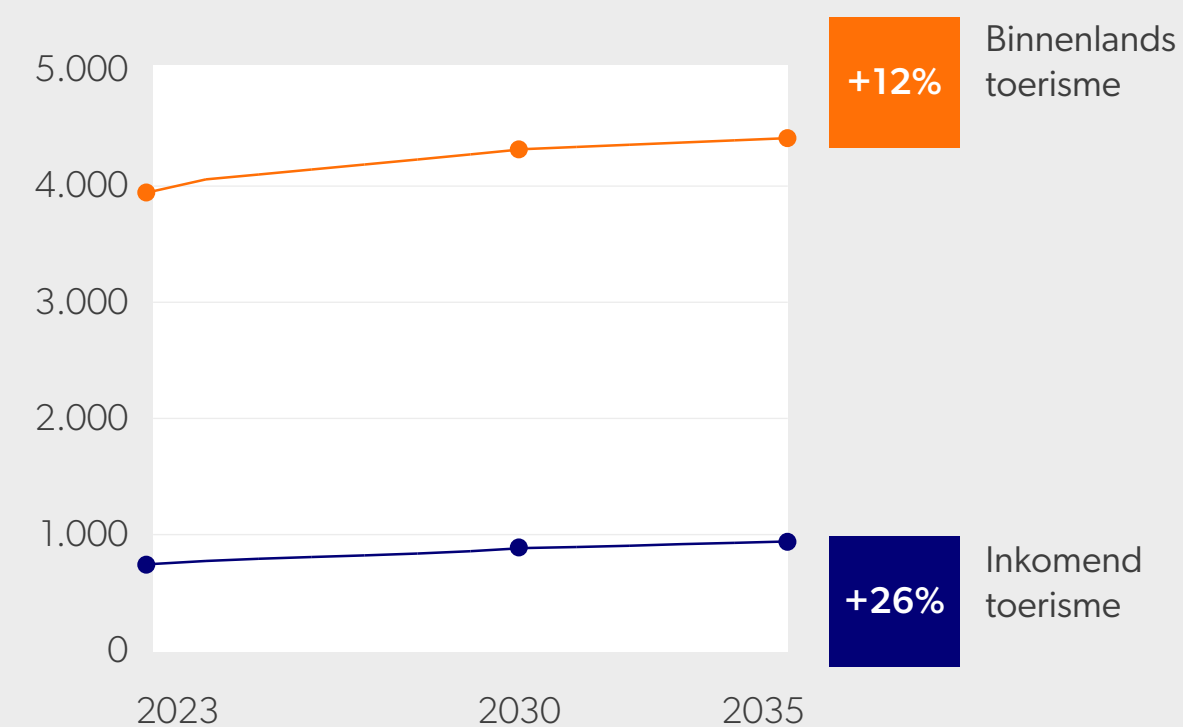
Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Fryslân (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	1.773	1.979	2.140	2.183	204	10%
Binnenlands toerisme	1.411	1.604	1.722	1.753	149	9%
Inkomend toerisme	361	375	417	430	55	15%
Duitsland	266	279	301	308	29	10%
België	39	38	45	47	9	24%

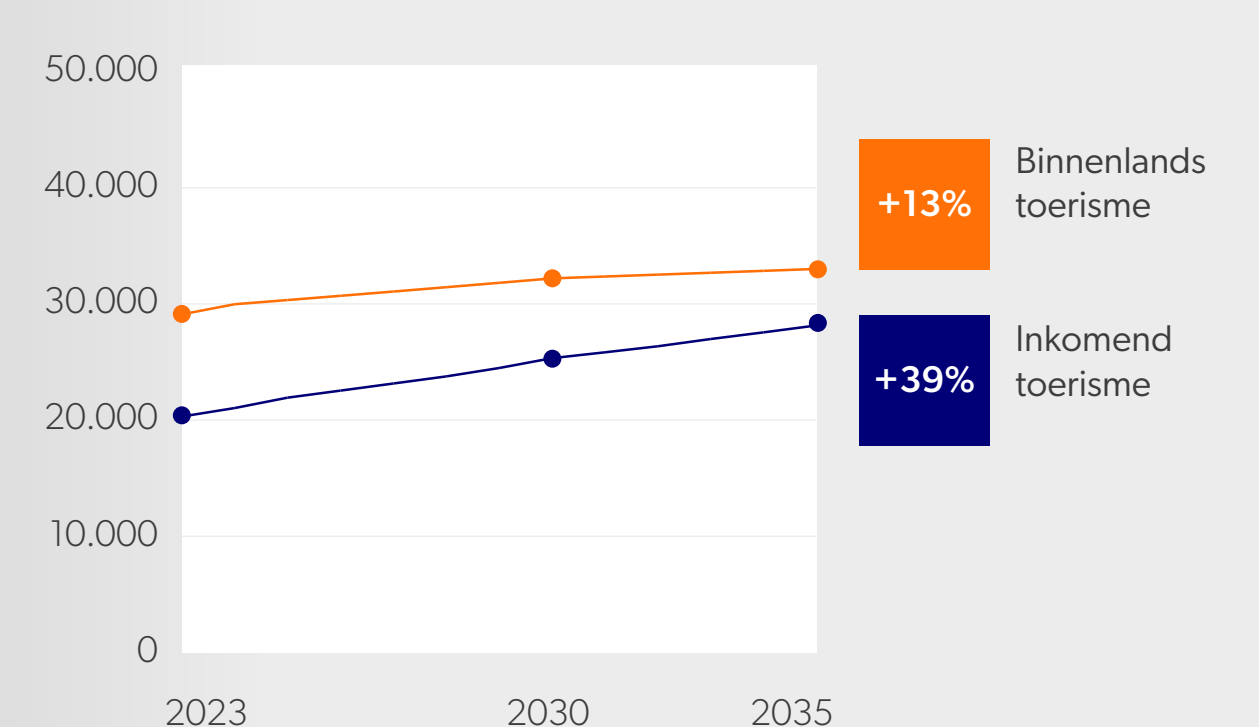
Gelderland 2035

Lange termijn prognose gasten in Gelderland (× 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (× 1.000)

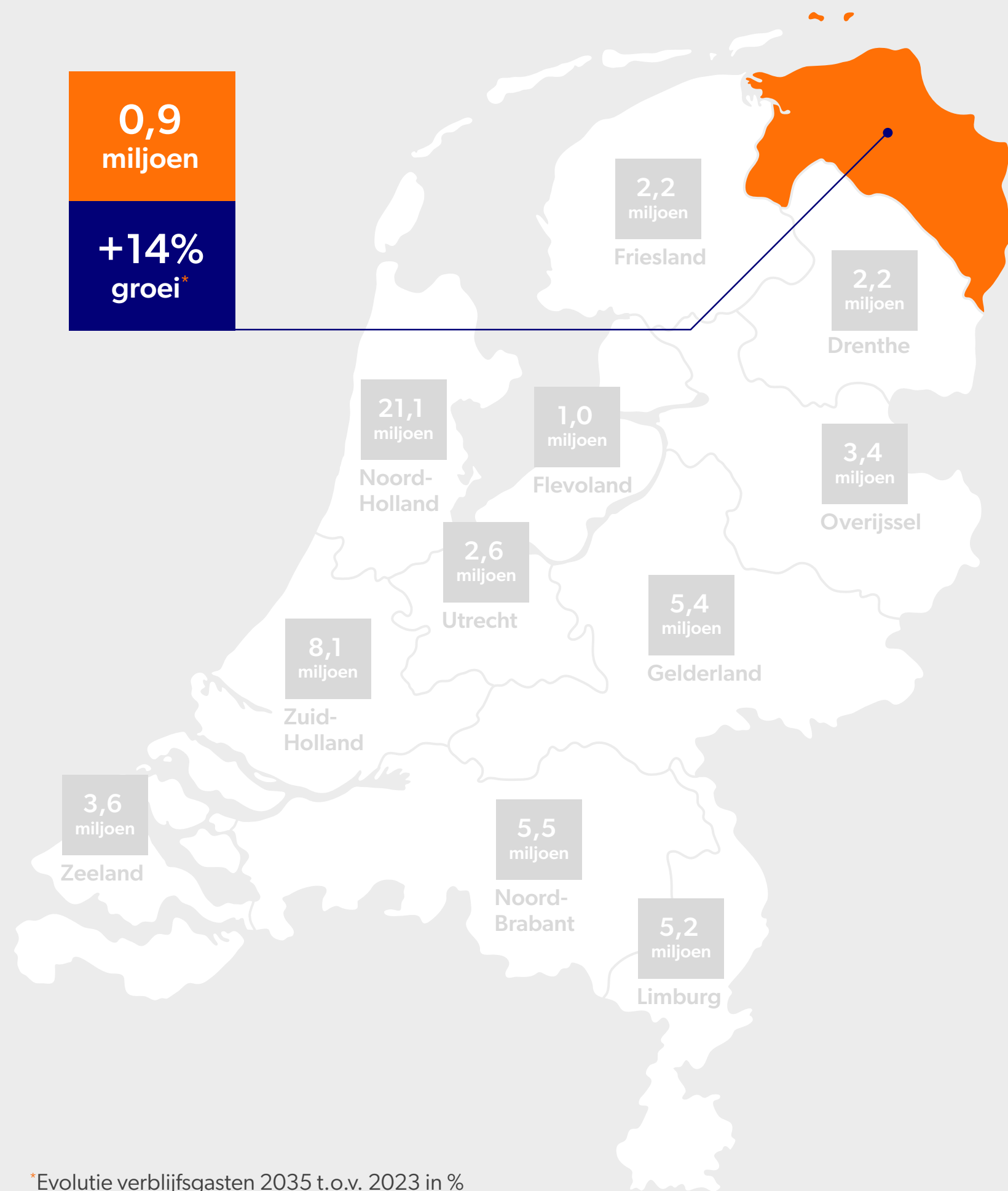
Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Gelderland (× 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	4.360	4.703	5.202	5.354	651	14%
Binnenlands toerisme	3.617	3.956	4.318	4.413	457	12%
Inkomend toerisme	743	747	884	941	194	26%
Duitsland	342	422	473	489	67	16%
België	136	136	173	187	51	37%
Verenigd Koninkrijk	49	31	35	40	9	30%
Frankrijk	20	17	18	18	1	9%

Groningen 2035

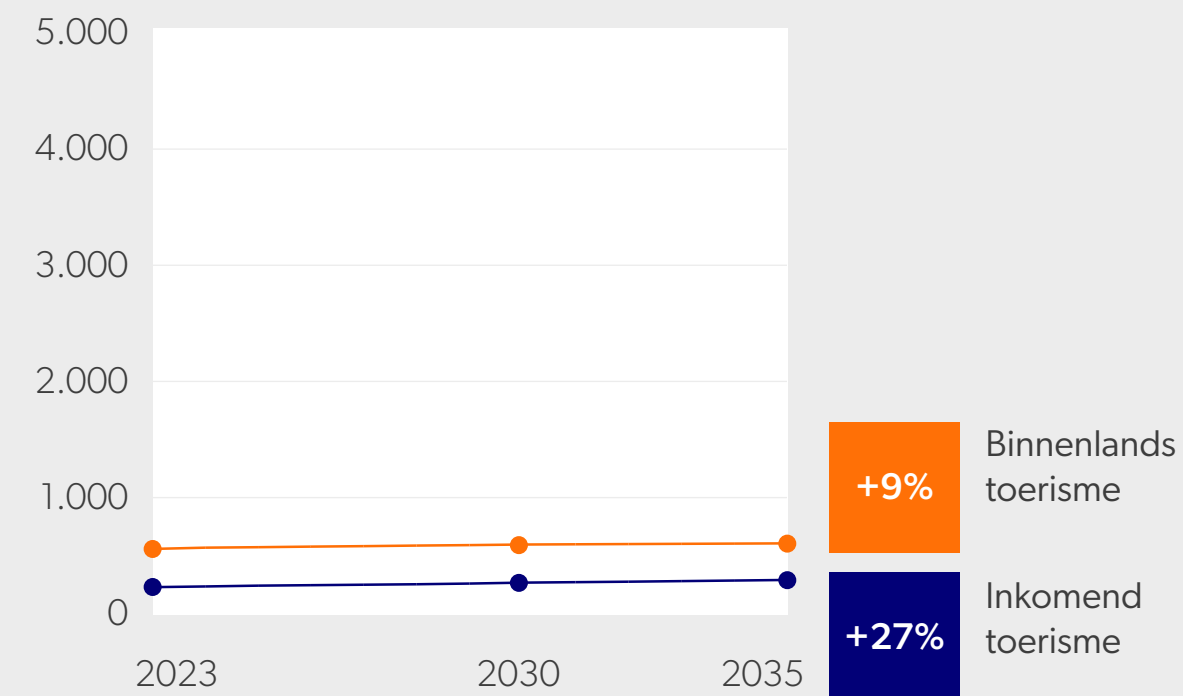
0,9
miljoen

+14%
groei*

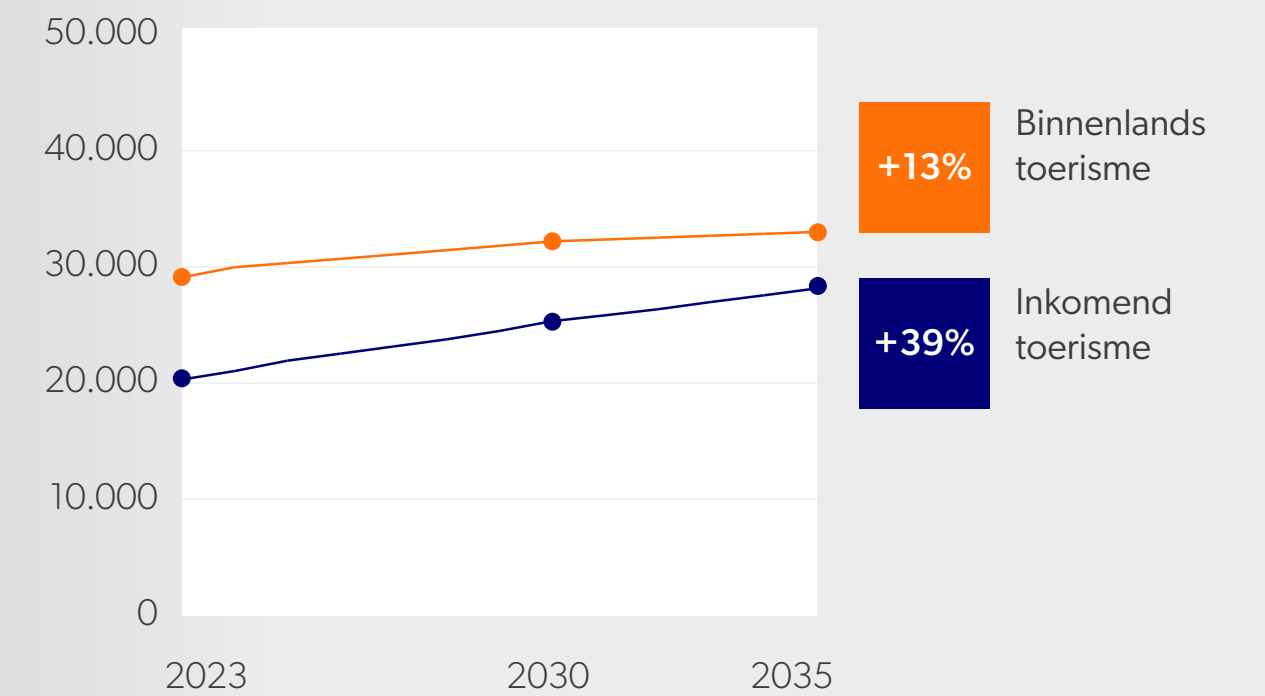

*Evolutie verblijfsgasten 2035 t.o.v. 2023 in %

Lange termijn prognose gasten in Groningen (x 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

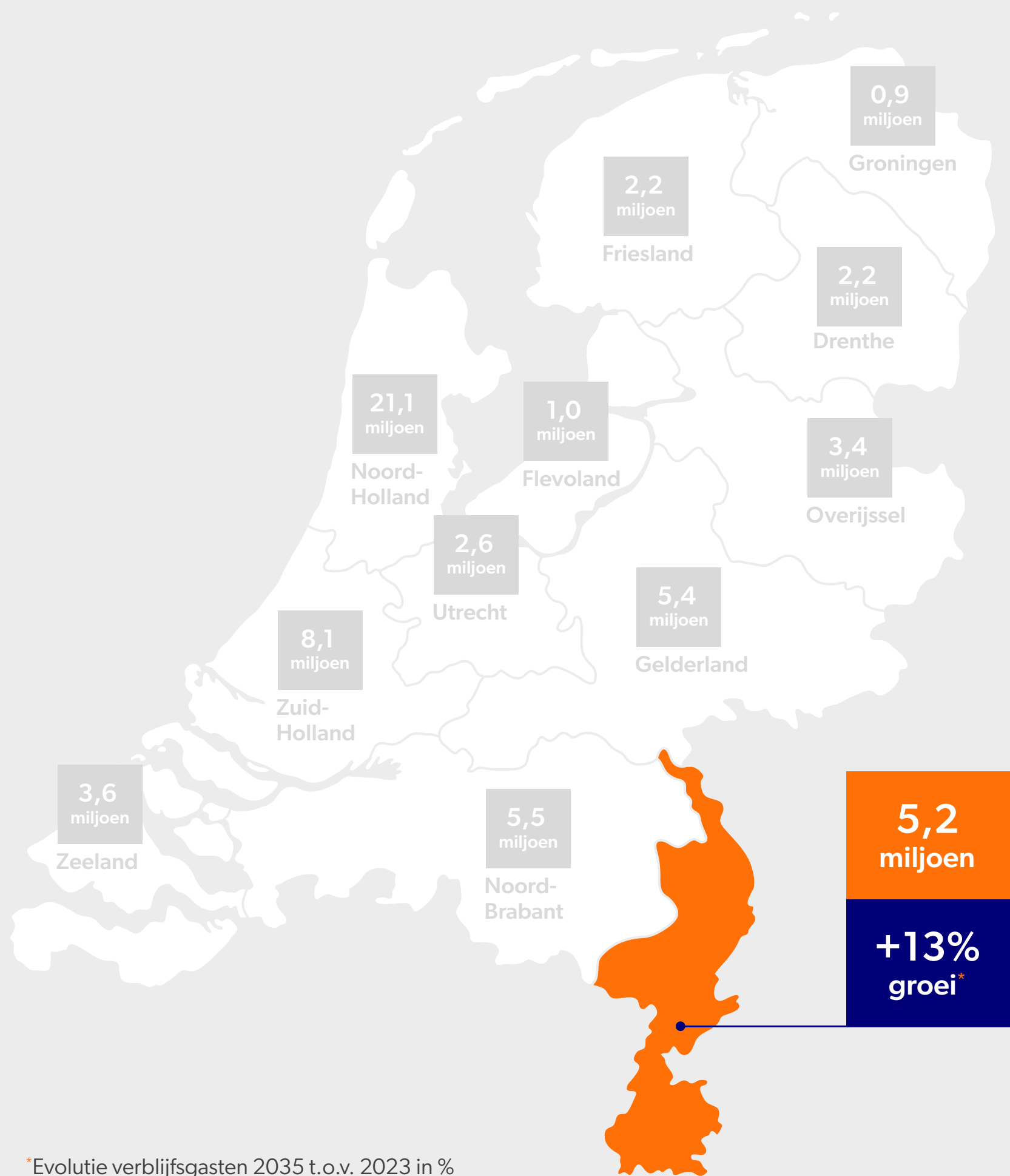

Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Groningen (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	804	787	864	897	110	14%
Binnenlands toerisme	558	558	596	606	48	9%
Inkomend toerisme	245	229	268	291	62	27%
Duitsland	133	150	165	169	19	13%
België	18	14	15	15	1	6%

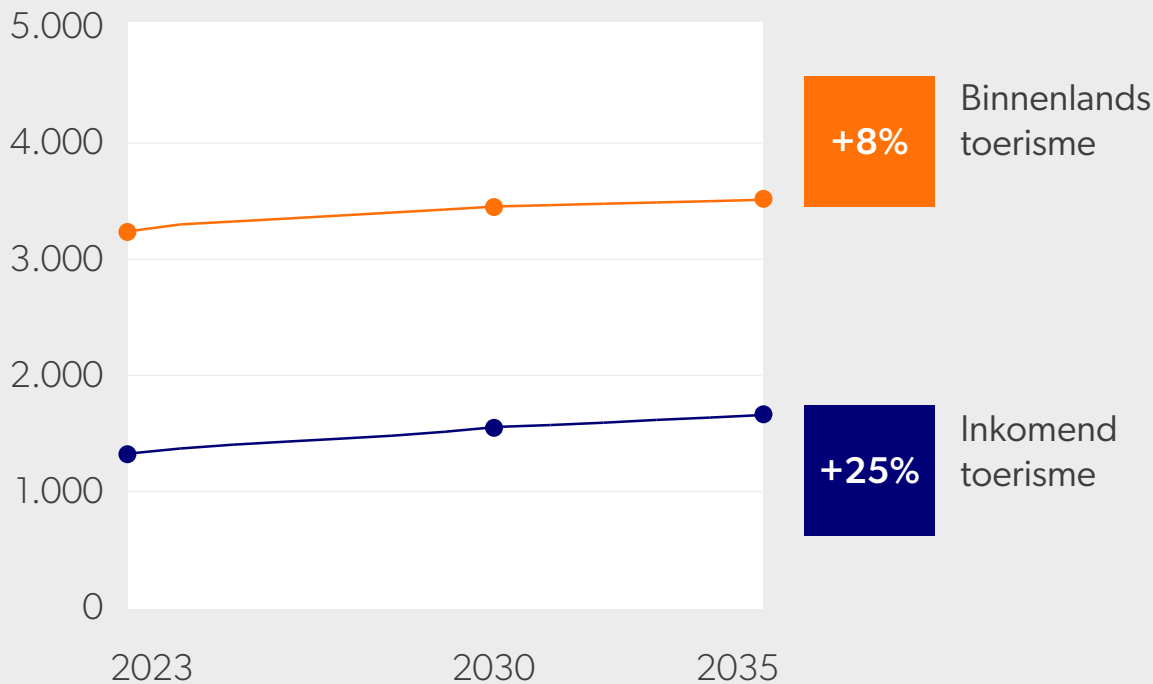

Limburg 2035

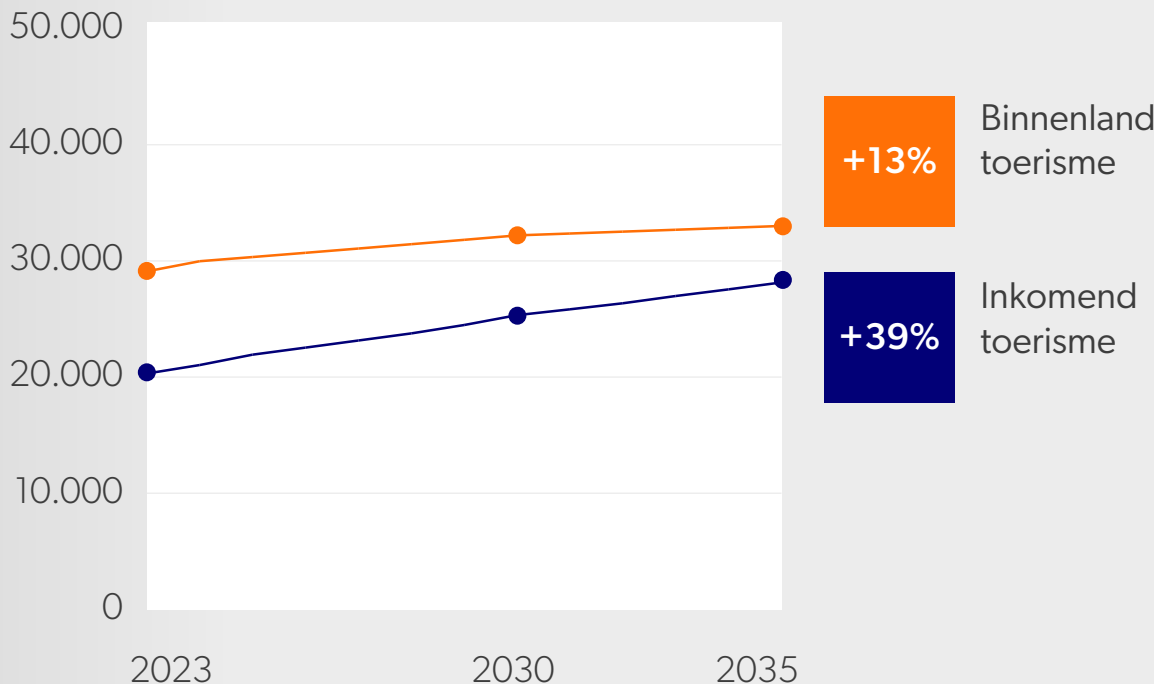

*Evolutie verblijfgasten 2035 t.o.v. 2023 in %

Lange termijn prognose gasten in Limburg (x 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

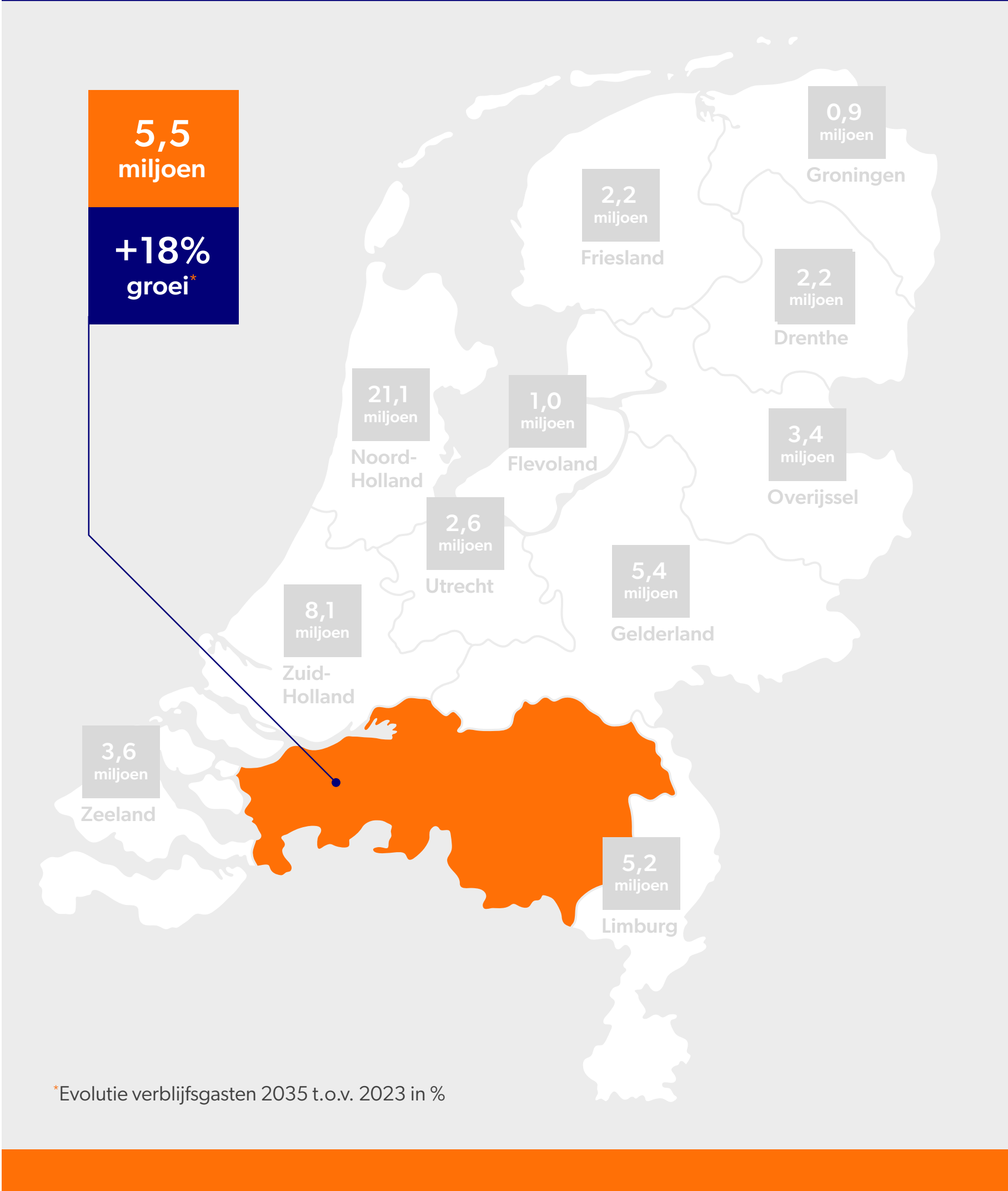

Ontwikkeling aantal verblijfgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Limburg (x 1.000)

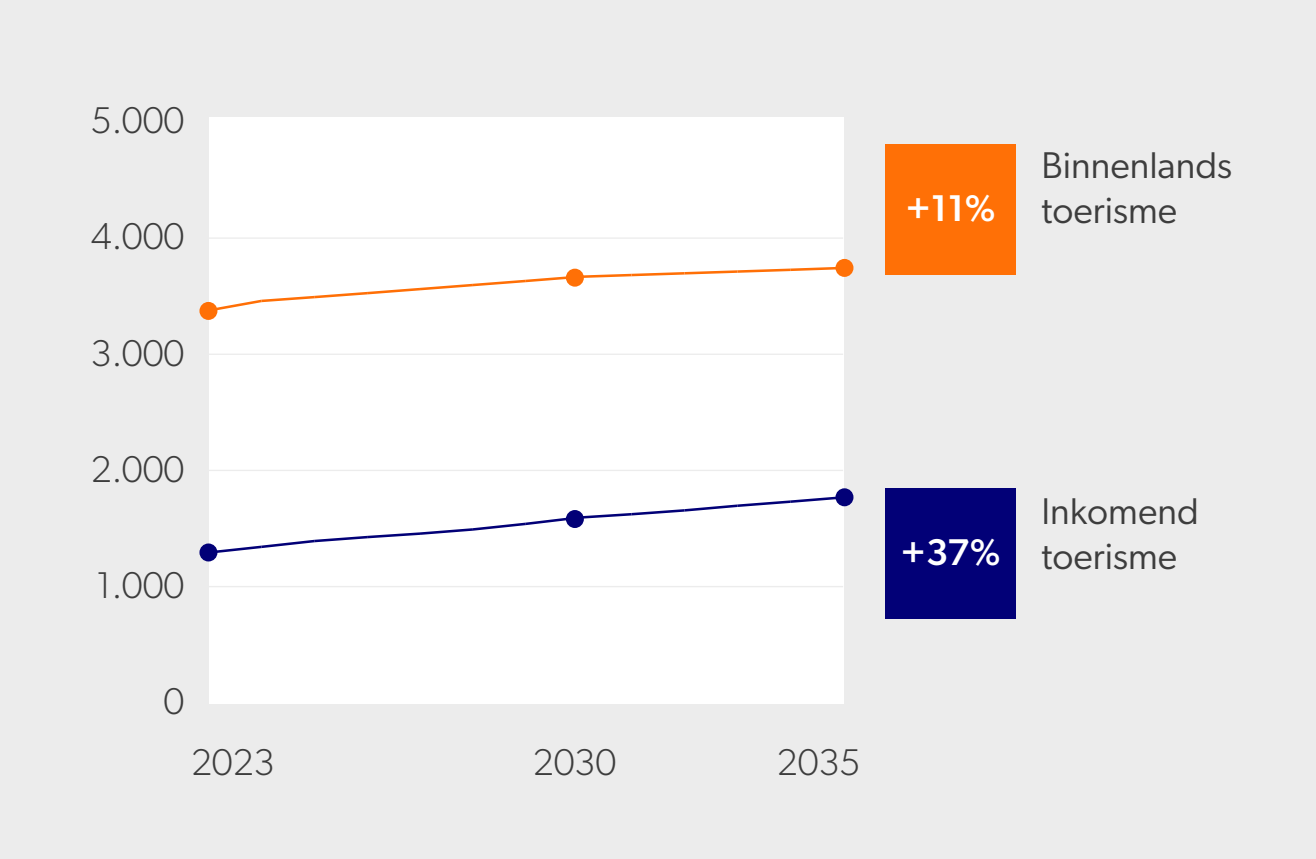
	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	4.213	4.565	5.012	5.171	606	13%
Binnenlands toerisme	2.919	3.239	3.455	3.512	273	8%
Inkomend toerisme	1.294	1.326	1.557	1.659	333	25%
Europa	1.218	1.262	1.463	1.543	281	22%
Duitsland	566	643	704	723	80	12%
België	396	364	435	461	97	27%
Verenigd Koninkrijk	68	62	62	62	0	0%
Frankrijk	40	36	40	42	6	16%
Overig Europa	149	157	221	255	98	62%
Spanje	12	31	50	76	45	145%
Italië	21	14	14	14	0	0%
Noord & Zuid Amerika	33	32	37	39	7	23%
Azië	36	26	47	63	37	143%

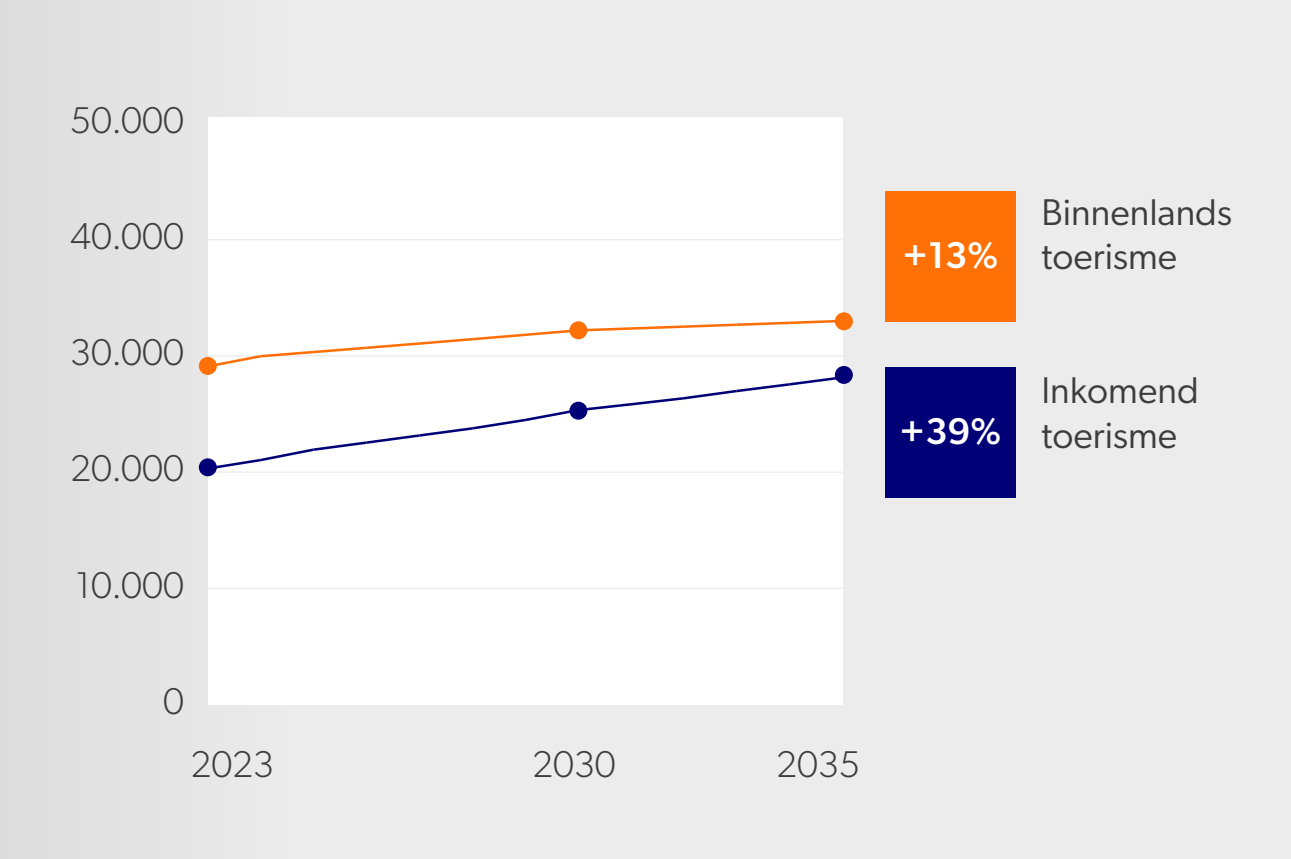
Noord-Brabant 2035

Lange termijn prognose gasten in Noord-Brabant (x 1.000)

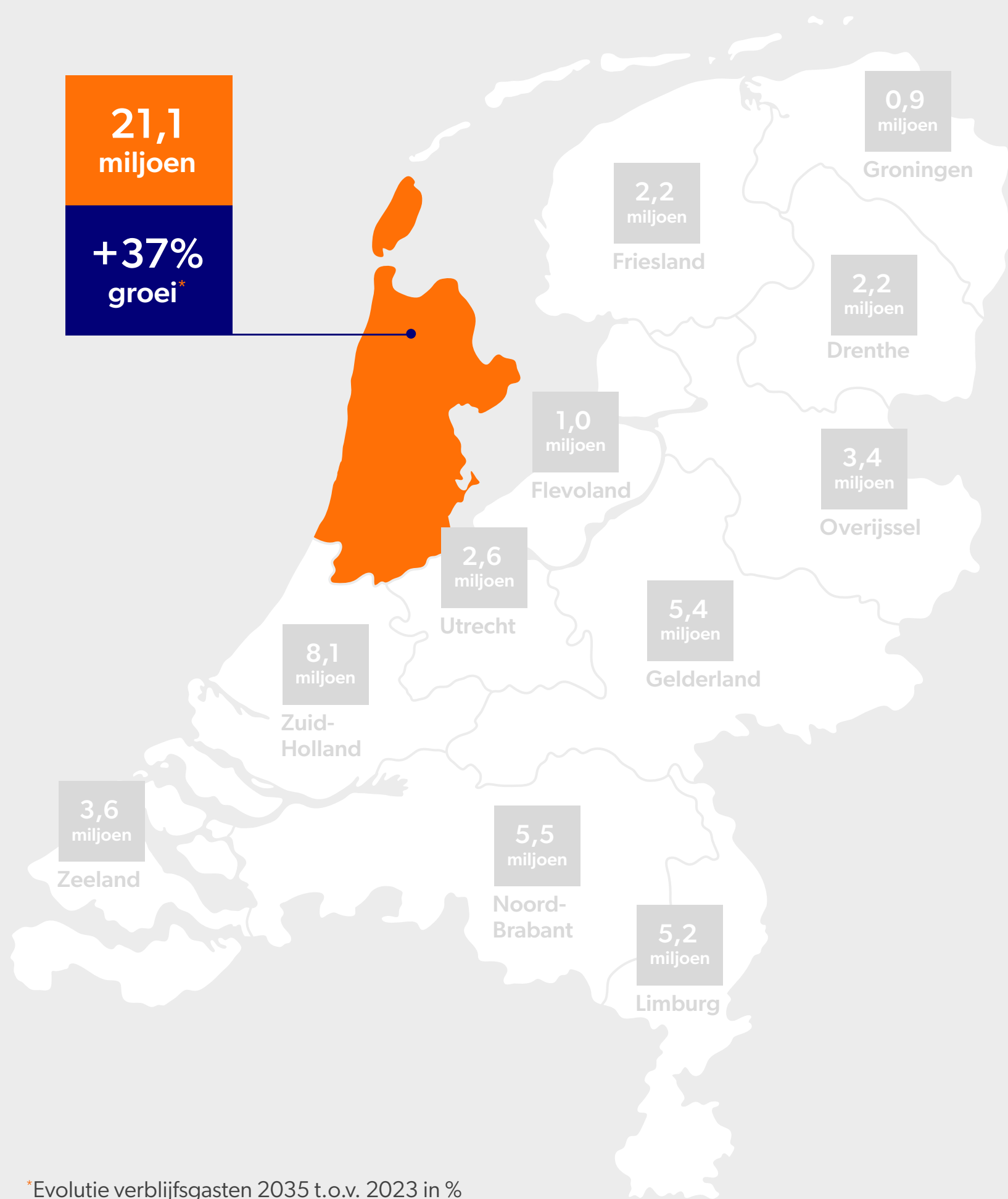
Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

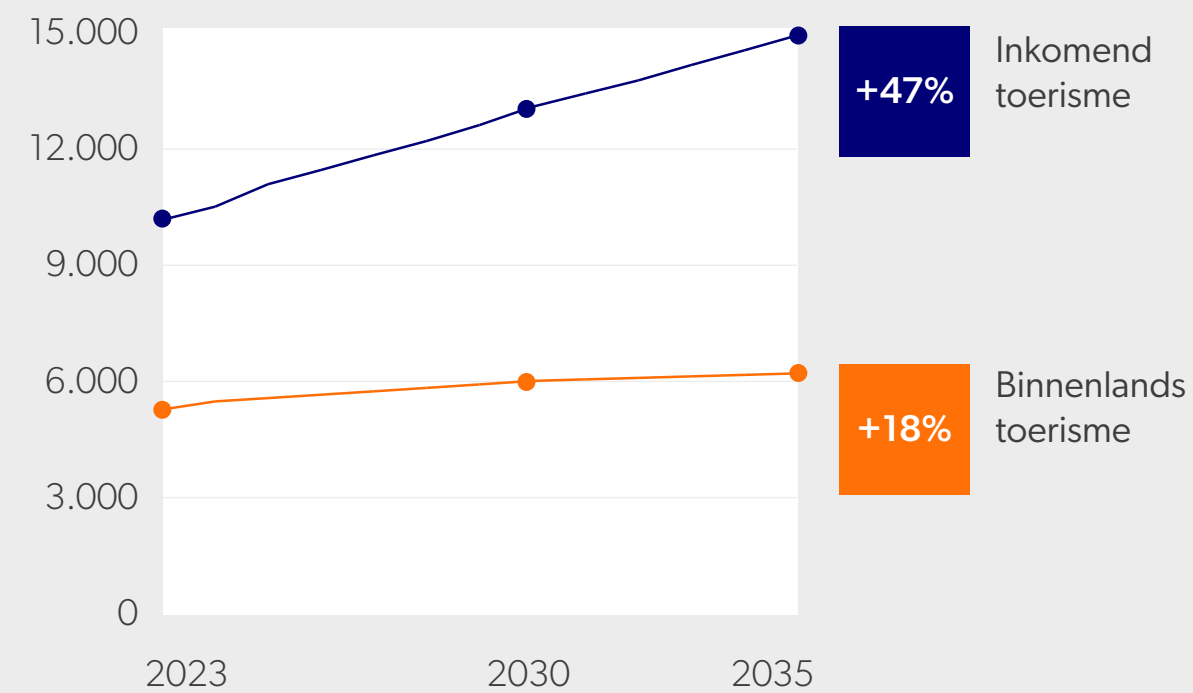
Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Noord-Brabant (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	4.388	4.670	5.260	5.511	841	18%
Binnenlands toerisme	3.051	3.377	3.667	3.743	366	11%
Inkomend toerisme	1.337	1.293	1.594	1.768	475	37%
Europa	1.202	1.188	1.443	1.582	394	33%
Duitsland	284	342	372	381	39	11%
België	473	421	510	542	121	29%
Verenigd Koninkrijk	131	111	129	156	45	41%
Frankrijk	60	50	50	50	0	0%
Overig Europa	256	264	382	452	188	71%
Spanje	32	58	95	146	88	151%
Italië	28	25	36	45	20	78%
Noord & Zuid Amerika	54	49	57	61	12	24%
Azië	69	46	64	79	33	72%

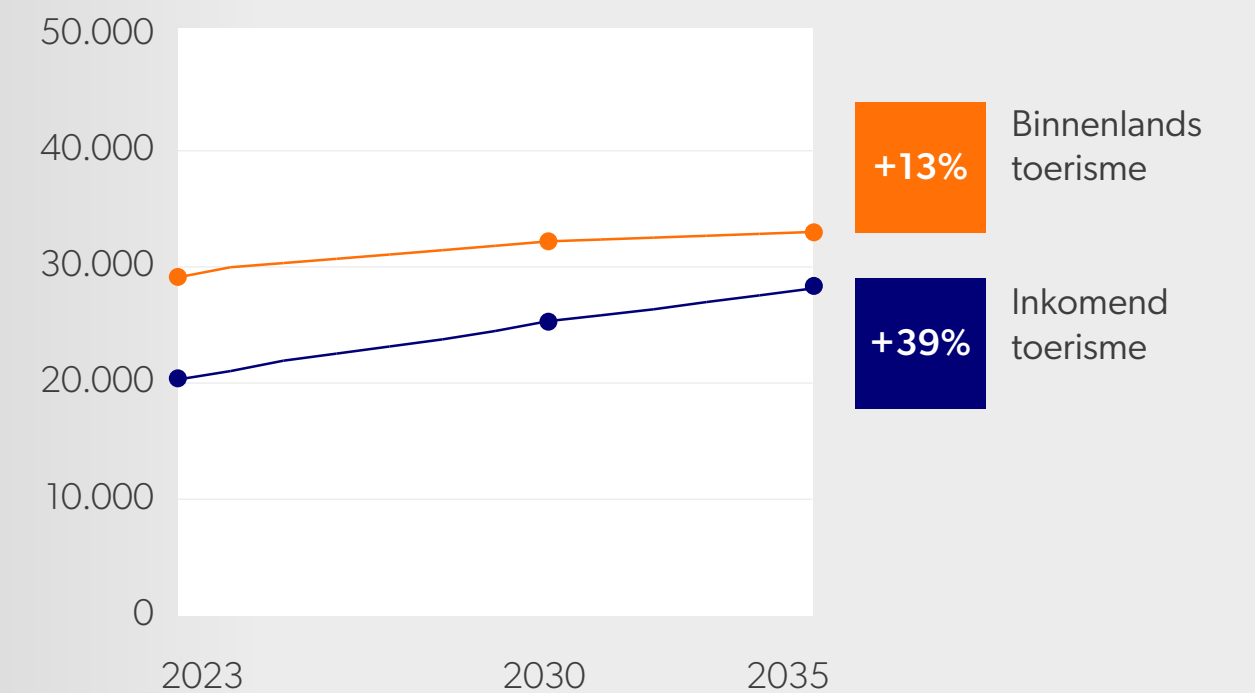
Noord-Holland 2035

Lange termijn prognose gasten in Noord-Holland (x 1.000)

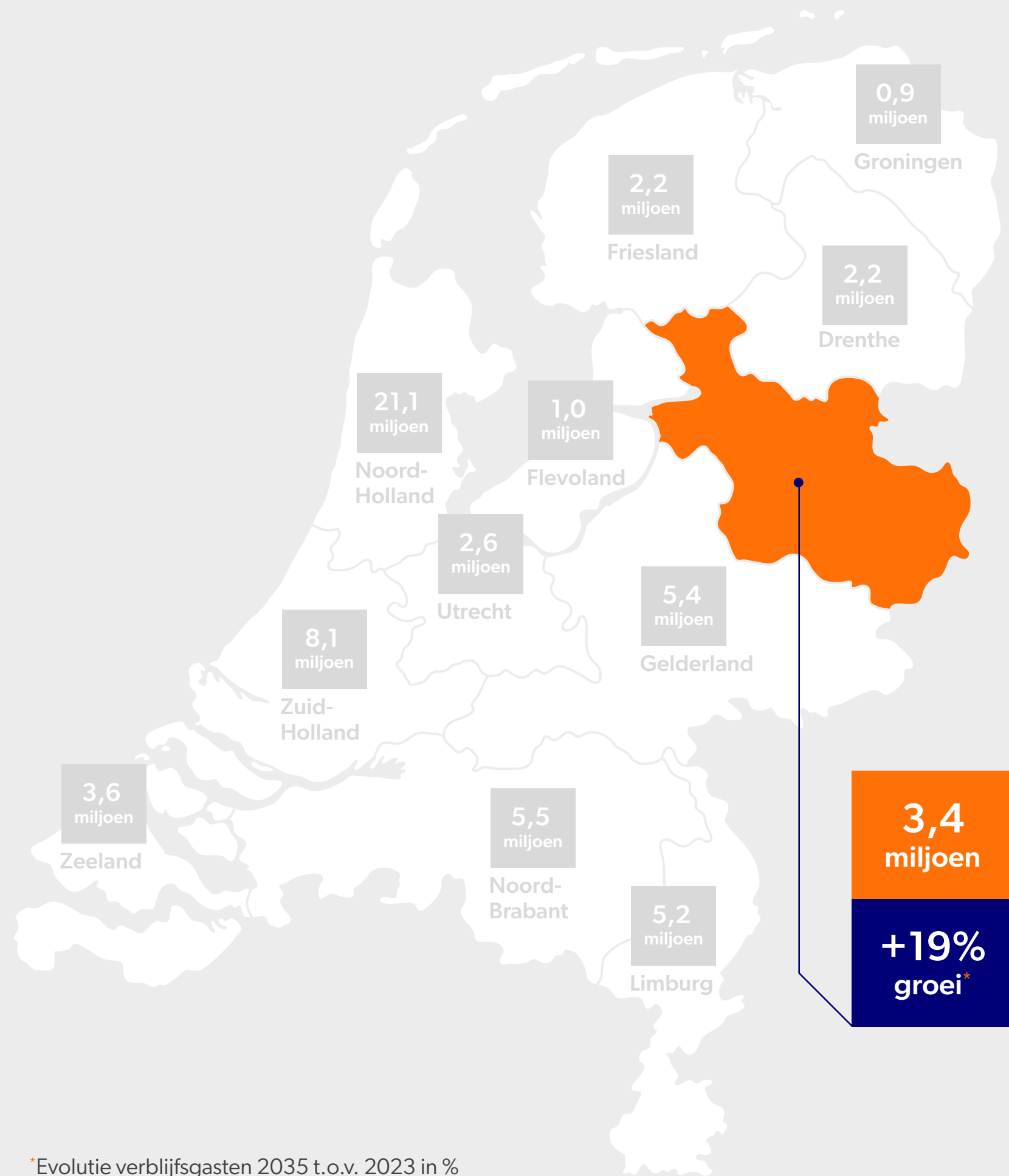
Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

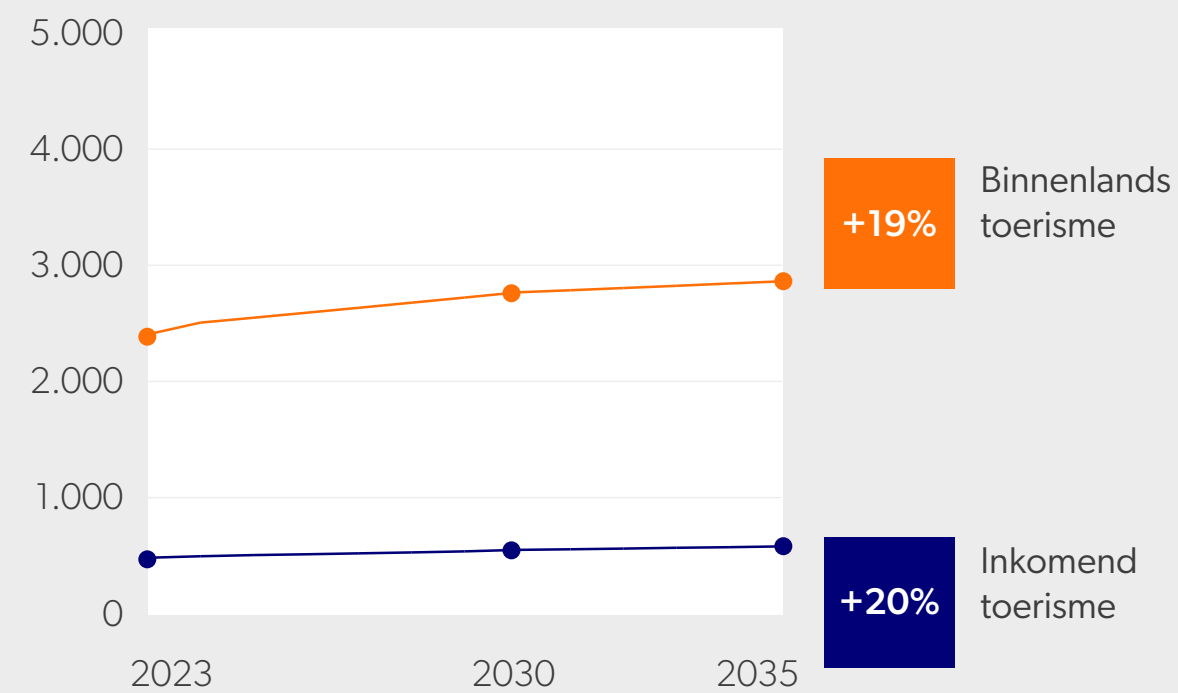
Ontwikkeling aantal verblijfgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Noord-Holland (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	15.542	15.449	19.108	21.144	5.695	37%
Binnenlands toerisme	4.827	5.276	6.014	6.208	932	18%
Inkomend toerisme	10.715	10.173	13.094	14.936	4.763	47%
Europa	7.479	7.265	9.022	10.088	2.823	39%
Duitsland	2.063	2.193	2.404	2.470	277	13%
België	430	487	621	670	183	38%
Verenigd Koninkrijk	1.754	1.390	1.603	1.923	533	38%
Frankrijk	630	618	824	922	304	49%
Overig Europa	2.602	2.577	3.571	4.104	1.527	59%
Spanje	369	529	715	973	444	84%
Italië	462	391	557	690	299	76%
Noord & Zuid Amerika	1.825	1.789	2.228	2.406	617	34%
Azië	1.072	797	1.371	1.832	1.035	130%
Overige continenten	339	322	472	610	288	90%

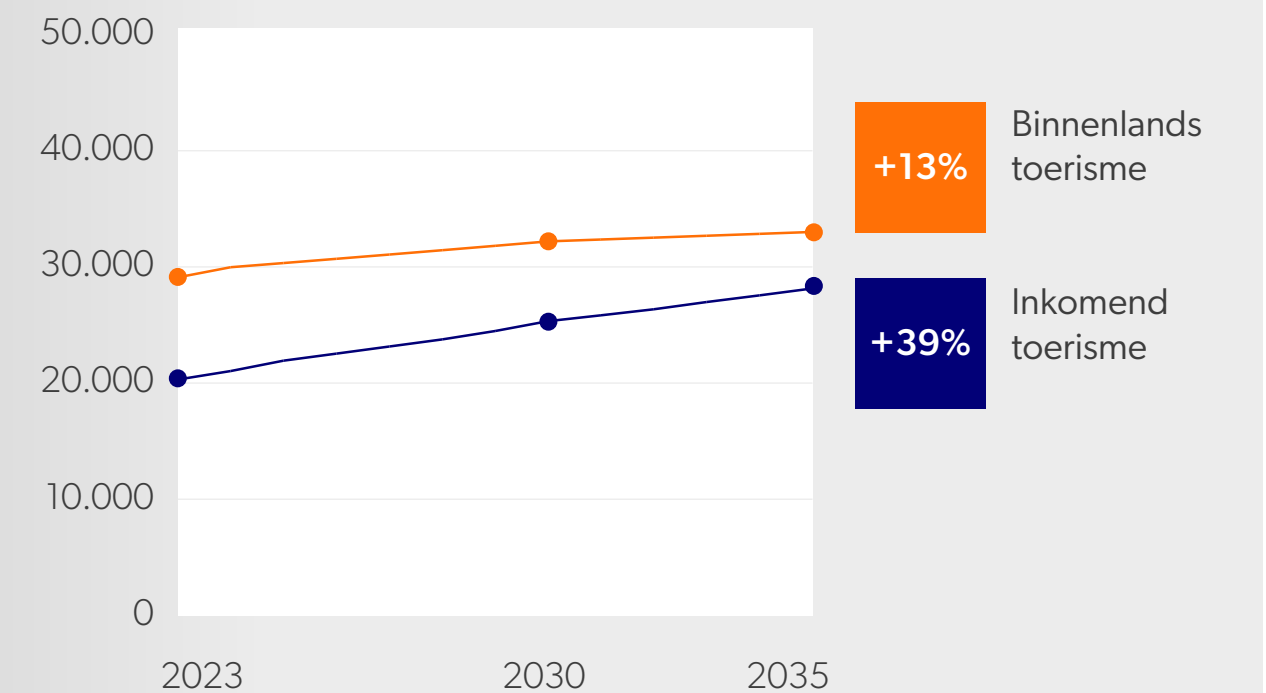
Overijssel 2035

Lange termijn prognose gasten in Overijssel (x 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

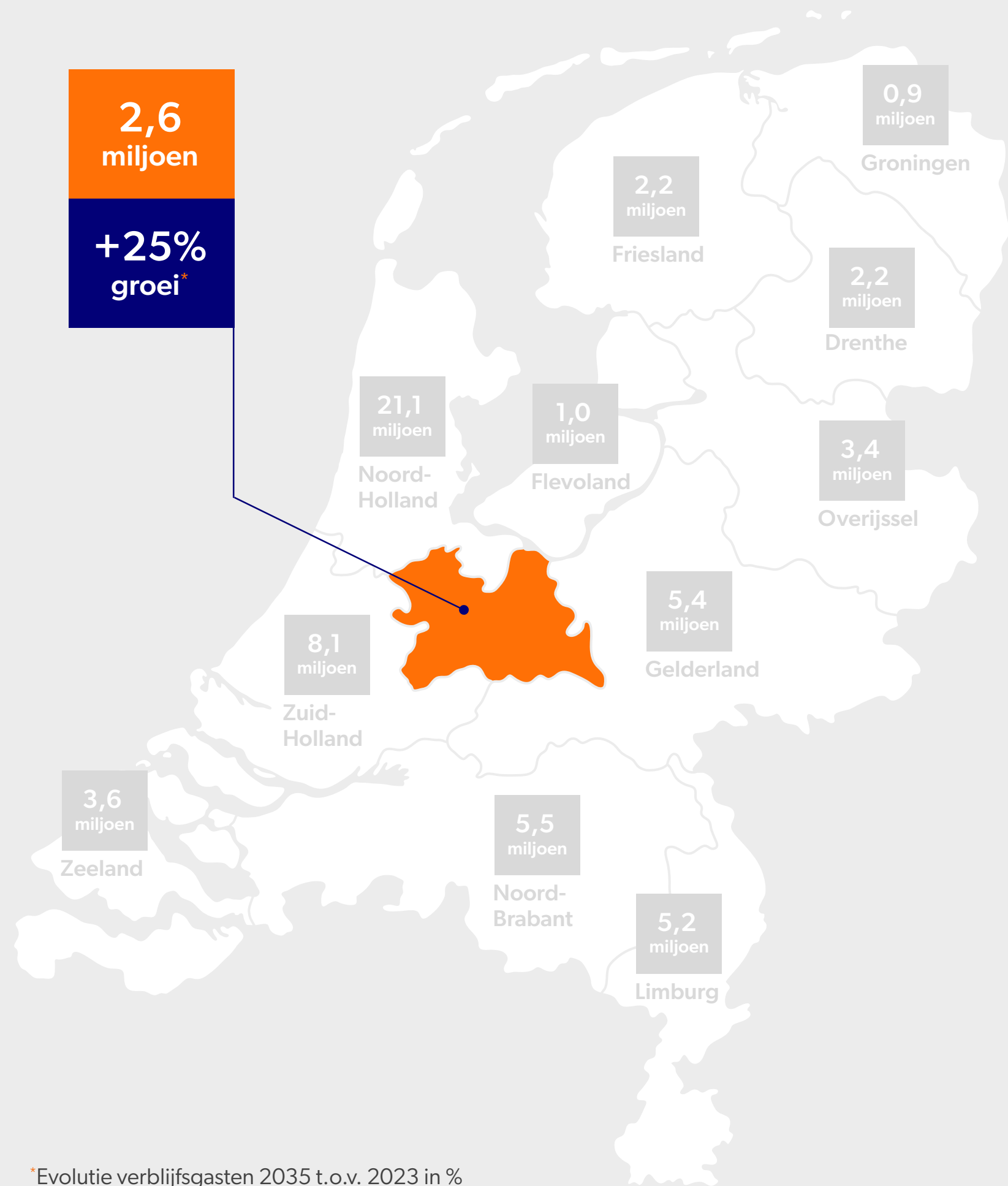

Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Overijssel (x 1.000)

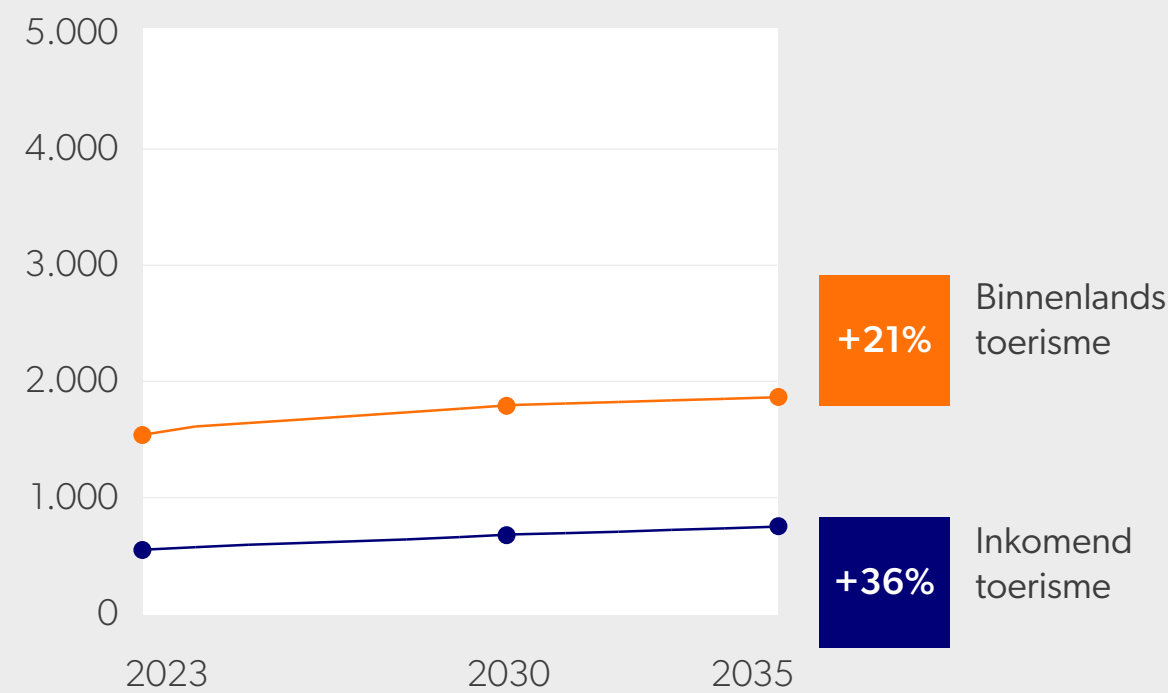
	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	2.349	2.886	3.317	3.441	555	19%
Binnenlands toerisme	1.888	2.404	2.767	2.862	458	19%
Inkomend toerisme	461	482	550	580	98	20%
Duitsland	247	280	313	323	43	15%
België	73	56	58	59	3	5%
Verenigd Koninkrijk	21	16	18	20	4	26%

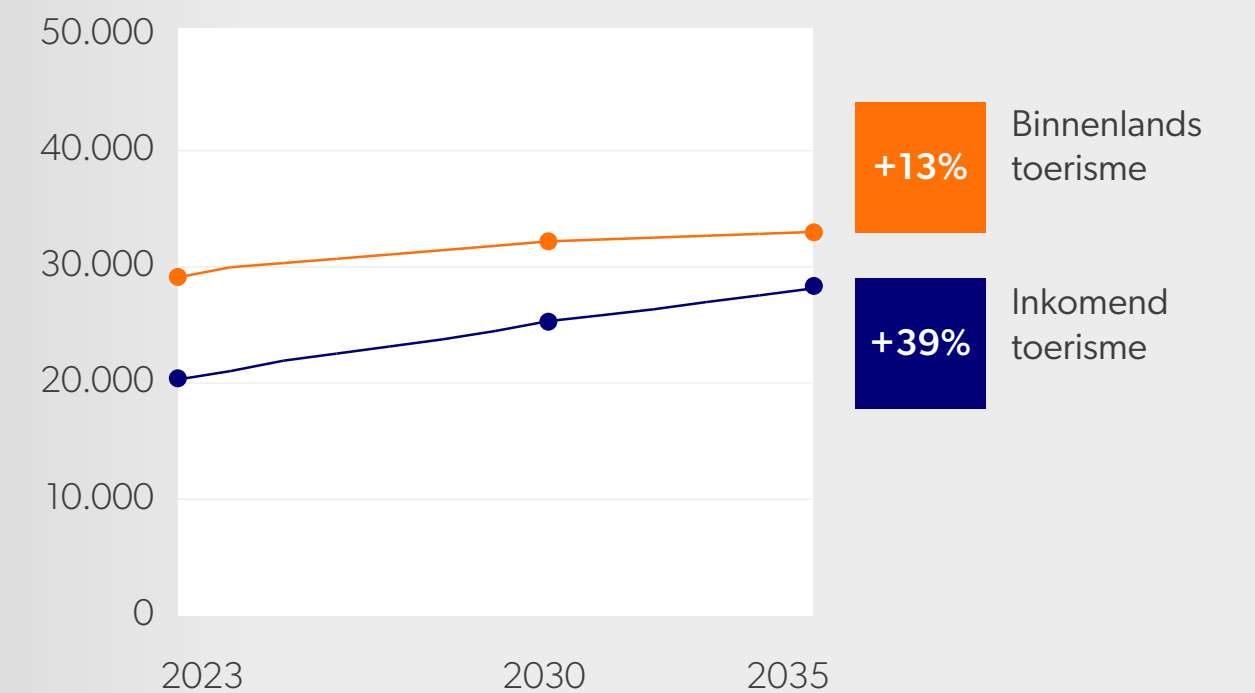
Utrecht 2035

Lange termijn prognose gasten in Utrecht (x 1.000)

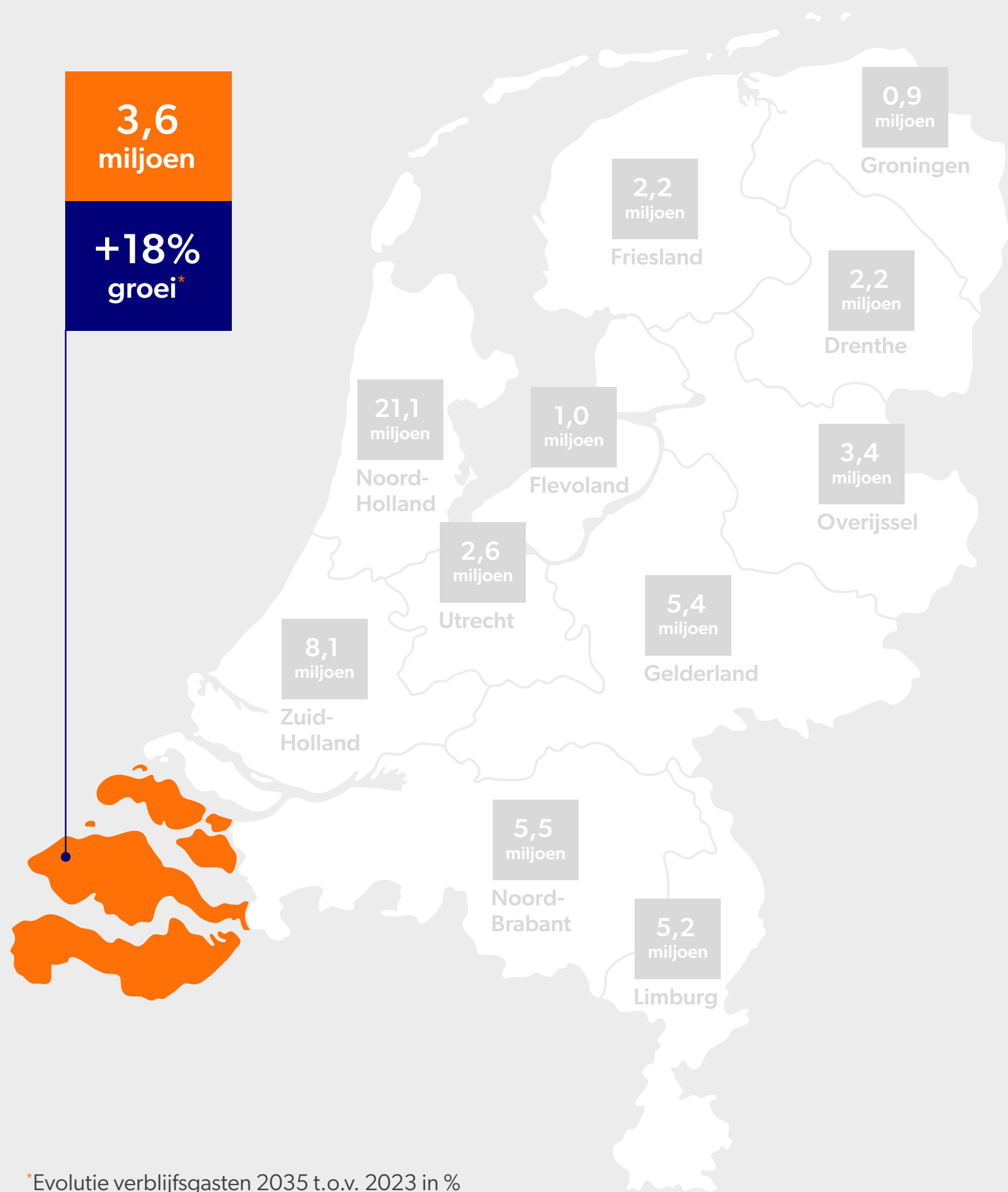
Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

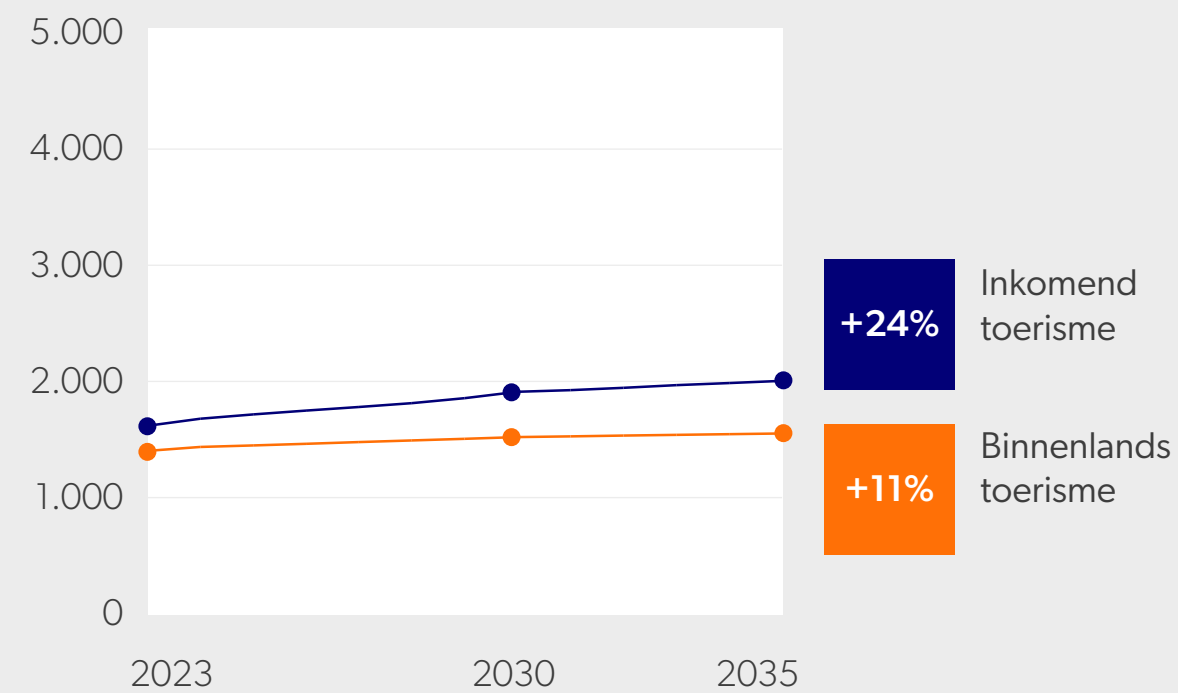
Ontwikkeling aantal verblijfgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Utrecht (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	1.651	2.091	2.479	2.613	522	25%
Binnenlands toerisme	1.158	1.540	1.797	1.864	324	21%
Inkomend toerisme	494	551	683	750	199	36%
Europa	409	475	586	637	162	34%
Duitsland	104	146	160	164	18	12%
België	80	90	117	127	37	41%
Verenigd Koninkrijk	66	54	59	66	12	22%
Frankrijk	32	33	43	48	15	45%
Overig Europa	128	152	207	232	80	53%
Spanje	23	27	39	55	28	103%
Italië	18	18	21	23	5	27%
Noord & Zuid Amerika	39	40	45	47	7	17%
Azië	35	25	37	47	22	88%
Overige continenten	11	11	15	19	8	75%

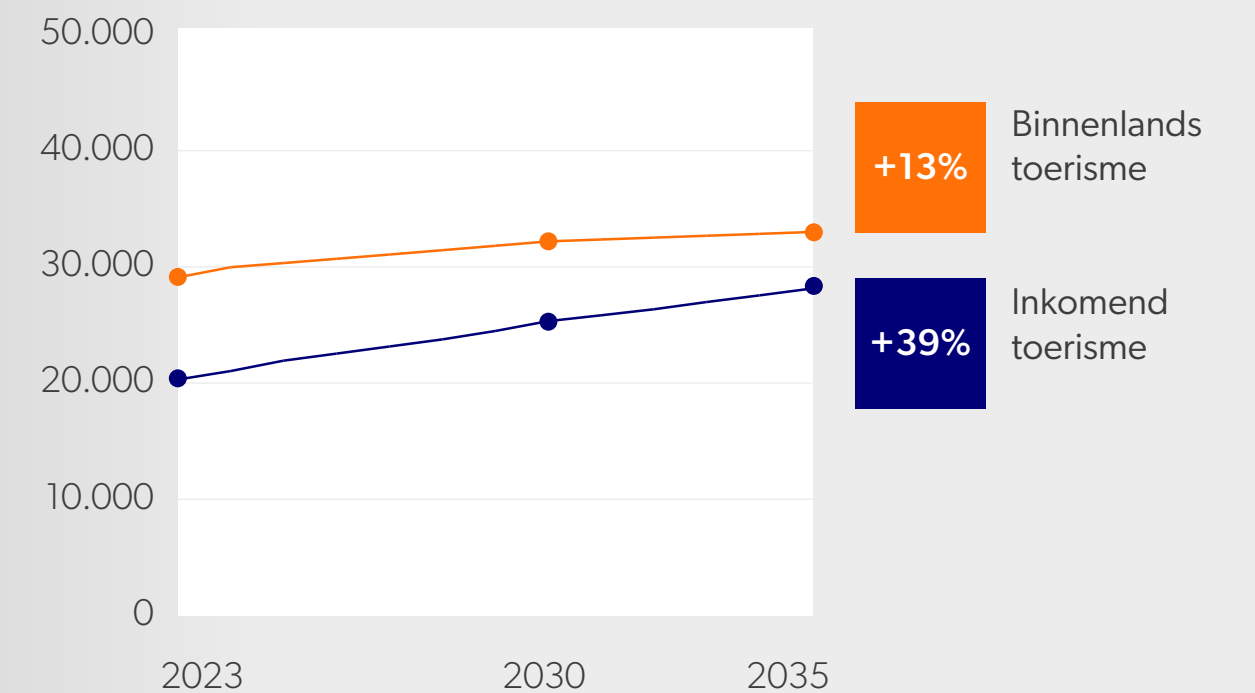
Zeeland 2035

Lange termijn prognose gasten in Zeeland (x 1.000)

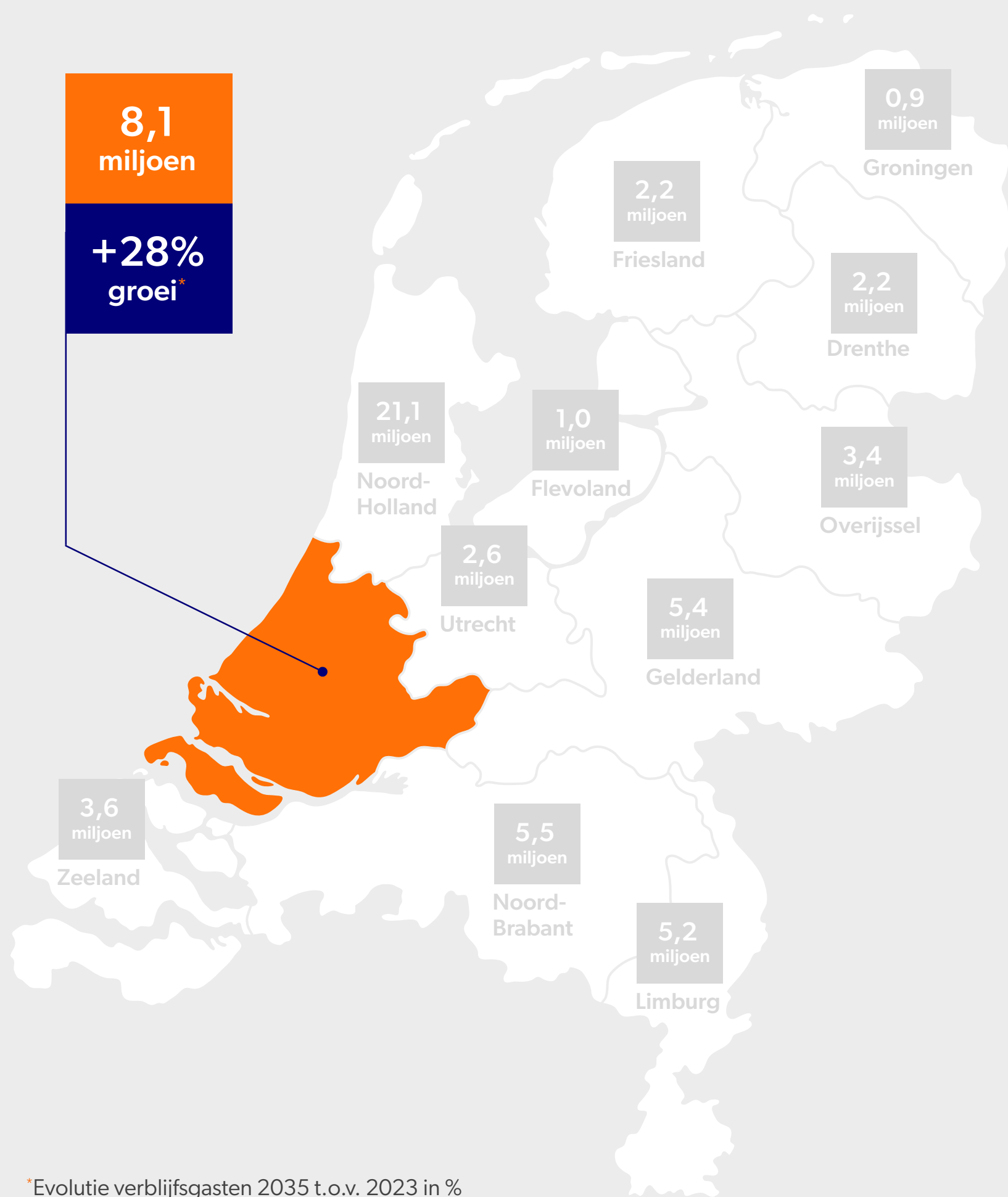
Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

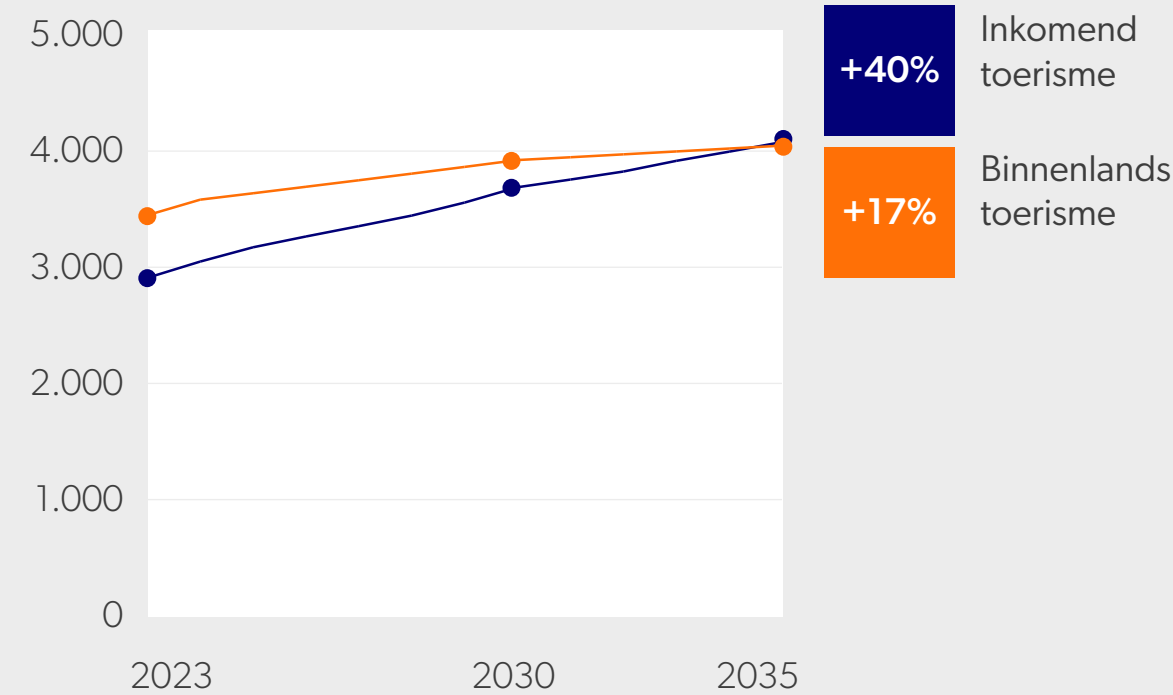
Ontwikkeling aantal verblijfsgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Zeeland (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	2.692	3.020	3.432	3.558	538	18%
Binnenlands toerisme	1.244	1.402	1.521	1.552	150	11%
Inkomend toerisme	1.448	1.618	1.911	2.005	387	24%
Duitsland	921	1.111	1.217	1.250	139	13%
België	430	408	532	578	170	42%
Verenigd Koninkrijk	13	11	11	12	1	8%
Frankrijk	13	18	27	31	13	74%

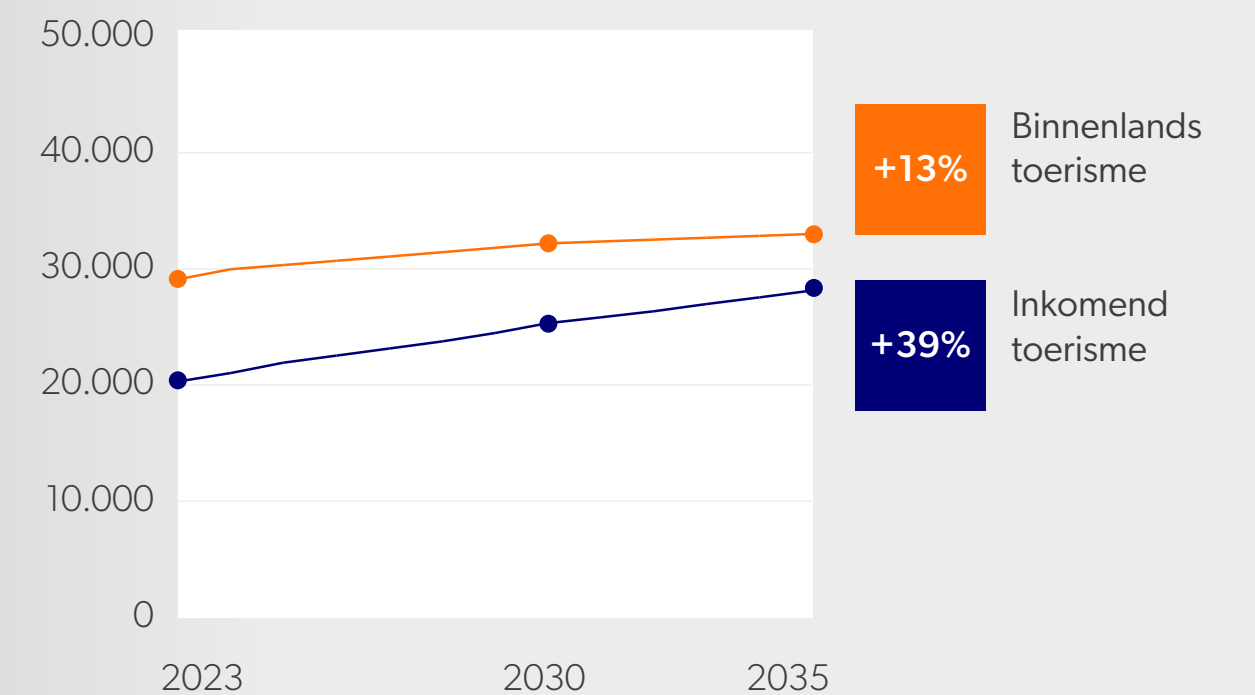
Zuid-Holland 2035

Lange termijn prognose gasten in Zuid-Holland (x 1.000)

Lange termijn prognose gasten in Nederland (x 1.000)

Ontwikkeling aantal verblijfgasten naar herkomstregio en -land voor de provincie Zuid-Holland (x 1.000)

	2019	2023	2030	2035	2023-35 toename	2023-35 evolutie
Totaal provincie	5.521	6.357	7.612	8.126	1.769	28%
Binnenlands toerisme	3.025	3.448	3.923	4.047	599	17%
Inkomend toerisme	2.497	2.909	3.689	4.078	1.169	40%
Europa	2.111	2.572	3.242	3.557	985	38%
Duitsland	937	1.171	1.290	1.327	156	13%
België	347	385	504	547	162	42%
Verenigd Koninkrijk	241	226	233	244	18	8%
Frankrijk	127	166	239	274	108	65%
Overig Europa	459	624	976	1.165	541	87%
Spanje	51	134	212	320	186	139%
Italië	59	66	123	169	103	156%
Noord & Zuid Amerika	165	165	204	220	55	33%
Azië	181	125	187	236	111	89%
Overige continenten	40	47	57	66	19	39%

Onderzoeks- verantwoording

Projectpartners

NBTC ontwikkelde de prognose van het Nederlandse verblijfstoerisme in 2035 in samenwerking met CELTH, het Centre of Expertise binnen het domein vrije tijd, toerisme en gastvrijheid. CELTH maakt samen met NBTC en CBS onderdeel uit van het Data & Development Lab. Dit kennisnetwerk richt zich op de gezamenlijke ontwikkeling en verbetering van data en onderzoeksmethodieken. Forecast 2035 is ontstaan vanuit dit Data & Development Lab. Vanuit CELTH namen twee hogescholen deel aan dit project: NHL Stenden en HZ University of Applied Sciences.

Werkwijze

Forecast 2035 is samengesteld aan de hand van een aantal stappen. De basis wordt gevormd door de historische data over aantallen verblijfgasten (binnenlands en inkomend) in de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over de periode 2012-2023. Deze statistiek registreert het verblijfstoerisme in alle toeristische logiesaccommodaties, met uitzondering van particuliere verhuur, waterrecreatie en het verblijf van vaste gasten in eigen accommodaties zoals tweede woningen en op jaar- en seizoenplaatsen op campings.

1. Landelijke prognose

Inkomende markt

Tourism Economics leverde NBTC prognoses van het aantal verblijfs gasten per continent en herkomstland tot en met 2033. Als startpunt hiervoor deelden we historische cijfers uit de Statistiek Logiesaccommodaties van het CBS. De verwachte groei per land en/of regio, zoals becijferd door Tourism Economics, rekenden we om naar groeipercentages per jaar, toegepast vanaf 2025. De verwachtingen over 2024 baseerden we op prognoses van NBTC voor het verblijfstoerisme. De ontwikkelingen voor de jaren 2034 en 2035 berekenden we door uit te gaan van een gemiddelde jaarlijkse groei over de jaren 2031-2033. De Market Insights Managers van NBTC, werkzaam in de belangrijkste herkomstlanden, zorgden steeds voor een

kritische evaluatie van de diverse stadia van de prognose. Op basis van lokale ontwikkelingen en statistieken zijn vervolgens jaarlijkse groeipercentages tot en met 2035 aangescherpt.

Binnenlandse markt

Uitgangspunt voor de binnenlandse markt was de Toekomstvisie Nederlandse Vakantiemarkt 2030 van Trends & Tourism. Ook hier werd de NBTC-prognose voor 2024 gehanteerd. Voor de periode 2031-2035 maakten we een inschatting op basis van de verwachte bevolkingstrends, gecombineerd met historische gegevens uit het Continu Vakantieonderzoek (CBS) over de vakantieparticipatie per leeftijdsgroep. Dit leidde tot een definitieve landelijke prognose voor binnenlandse aankomsten in de jaren 2025-2035.

2. Prognose per provincie

Voor de prognose per provincie werden twee rekenkundige stappen gezet:

- De jaarlijkse landelijke prognose voor 2024-2035 werd toegepast op provincies, inclusief wat betreft de binnenlandse markt en inkomend bezoeken naar continenten en herkomstlanden.
- Vervolgens verdeelden we de jaarlijkse landelijke groeiverwachting over de provincies. Hiervoor gingen we uit van het gemiddelde aandeel van een provincie in de landelijke groei in de periode 2012-2023. Op deze manier telden de aantallen per provincie op naar het totaal van geheel Nederland.

De conceptcijfers voor provincies legden we ter validatie voor aan alle provincies

(en/of gerelateerde destiniatiemarketingorganisaties) in fysieke gesprekken of online vergaderingen. Deze gesprekken met vertegenwoordigers uit het domein toerisme, recreatie en/of gastvrijheids-/vrijtijdseconomie vonden plaats in juni en juli 2024. In deze gesprekken kwamen relevante ontwikkelingen en beleidsplannen aan de orde rondom het provinciale aanbod en de ruimte voor recreatie. De gesprekken leidden tot relevante discussies en waardevolle inzichten en bleken vooral een bekrachtiging van de prognose.

Overige bepalingen voor de prognose

- Voor de herkomstmarkten Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Azië (inclusief China) berekenden we het provinciale aandeel in de landelijke groei op basis van de jaren 2012-2019 en 2023-2024.

Dit betekent dat we de coronajaren 2020-2022 buiten beschouwing lieten. Voor de jaren 2023 en 2024 maakten we gebruik van de maandelijkse SLA-data over de periode september 2022 tot augustus 2024. Op het moment dat Forecast 2035 werd samengesteld, bestempelde CBS de SLA-data voor 2024 nog als voorlopig. Aanleiding voor deze werkwijze is de combinatie van extreme fluctuaties en de relatief kleine bezoekersaantallen uit enkele van deze herkomstgebieden, die zich in de prognose soms onterecht vertaalden in negatieve waarden.

- In de prognose per provincie verwerkten we alleen herkomstlanden met minimaal 10.000 aankomsten in 2023. Bij lagere aantallen zijn de onderliggende data onvoldoende geschikt om te specificeren.

- De volgende gerelateerde aspecten namen we niet mee in de prognose vanwege te grote onzekerheden:
 - KNMI Klimaatscenario's en/of extreme weersomstandigheden
 - Btw-verhoging op logies per 1 januari 2026
 - (Mogelijke) escalaties van geopolitieke spanningen
 - Particulier verhuurde accommodaties/vaste gasten (omdat hierover onvoldoende diepgaande gegevens beschikbaar zijn)

Bronnen

Voor de prognose werd gewerkt met informatie van een groot aantal bronnen.

De belangrijkste zijn:

- CBS Statistiek Logiesaccommodaties (2012-2024)
- CBS Statline
- Tourism Economics
Tourism Economics is een gerenommeerd bedrijf dat een uitgebreide dataset heeft van reizen en economische activiteiten voor 190 landen. De database bevat bijna dertig jaar aan historische gegevens en 5-jaarsprognoses op basis van het geteste wereldwijde macro-economische model van Oxford Economics. Tourism Economics gebruikt gegevens over demografische en economische ontwikkelingen per land om een prognose te maken over de verwachte ontwikkeling van de (binnenlandse en uitgaande) toerismemarkt in elk land.
- IMF World Economic Outlook Database, oktober 2024

- NBTC Vakantie Sentiment Monitor 2020-2024
NBTC prognose Nederlands verblijfs-toerisme 2024, januari en oktober 2024
- Toekomstvisie Nederlandse Vakantiemarkt 2030, Trends & Tourism, januari 2024
- Interviews door CELTH en NBTC met experts van provincies, juni en juli 2024
- Interviews door NBTC met internationale experts in verschillende herkomstlanden, april en oktober 2024
- Macro Economische Verkenning, Centraal Planbureau, augustus 2024
- European Travel Trends & prospects Q3 2024, Tourism Economics, ETC, Amadeus, oktober 2024
- Monitoring Sentiment for Intra-European Travel, ETC, oktober 2024
- Officiële landelijke statistieken
 - Destatis.de (Duitsland)
 - Ons.gov.uk (Verenigd Koninkrijk)
 - Stats.gov.cn (China)
 - Statbel.fgov.be (België)
- Ec.europa.eu/eurostat

Colofon & contact

Deze publicatie is een uitgave van NBTC en CELTH.

Versie

Februari 2025

Samenstelling

Eelco Snip (NBTC), Nathalie Frissen (NBTC),
Stefan Hartman (CELTH, NHL Stenden),
Diana Korteweg Maris (CELTH,
HZ Kenniscentrum Kusttoerisme)
en Bram Wortelboer (CELTH,
HZ Kenniscentrum Kusttoerisme)

Tekst- en eindredactie

Ghiness communicatiekracht

Vormgeving en realisatie

Studio Piraat

Fotografie

Iris van den Broek (pagina 11)
Sabrina Gaudio (pagina 14)
Ernst Wagenveld (pagina's 1, 4 en 12)
Veerle Sloof (pagina 3)
Merel Tuk (pagina's 6 en 8)

Uitgever

Nederlands Bureau voor
Toerisme & Congressen
Prinses Catharina-Amaliastraat 5,
2496 XD Den Haag
Postbus 63470, 2502 JL Den Haag

Contactpersoon voor deze publicatie

Eelco Snip, esnip@holland.com

Meer informatie

Zie nbt.nl of onze pagina op [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/nbt/).

Deze publicatie is met de grootst
mogelijke zorgvuldigheid samengesteld,
maar het is altijd mogelijk dat bepaalde
informatie niet (meer) klopt. Bronnen zijn
vermeld voor zover bekend. Alle teksten
en beeldmateriaal in deze uitgave mogen
vermenigvuldigd of openbaar gemaakt
worden, mits met bronvermelding
van NBTC.

